

2024

# Pedagogisch beleidsplan



Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van buitenschoolse opvang Villa Verboven. Waarom een pedagogisch beleidsplan? Het werken met kinderen is niet vrijblijvend. Het vraagt visie, kwaliteit en professionaliteit. Door middel van dit pedagogisch beleidsplan kunnen wij de kwaliteit van de opvang meten. Het zorgt voor duidelijkheid zowel bij de ouders als bij de pedagogisch medewerkers van BSO Villa Verboven. De ouders weten wat ze kunnen verwachten van Villa Verboven en op welke manier er met hun kind om wordt gegaan. De pedagogisch medewerkers weten volgens welke (visie) er wordt gehandeld. Het pedagogisch beleidsplan is altijd in te zien voor ouders.

Met dit pedagogisch beleidsplan beogen wij informatie te geven over achtergrond en werkwijze van onze buitenschoolse opvang. Villa Verboven stelt zich tot doel om kinderen, naast de gezinssituatie, een beschermde huiselijke omgeving te bieden waar zij kunnen spelen en ontwikkelen. Een zinvolle vrijetijdsbesteding staat hierin centraal. Daarnaast proberen wij voorwaarden te scheppen waarin wij ouders stimuleren in het delen van ervaringen.

Wanneer er in dit beleidsplan wordt gesproken over een kind dan is, voor de leesbaarheid, gekozen voor de *hij-vorm*. Dat betekent dat waar *hij* staat ook *zij* gelezen kan worden. En waar we schrijven over *ouders*, kan ook *verzorgers* gelezen worden. Wanneer wij schrijven over de pedagogisch medewerker, schrijven wij echter in de *zij-vorm*, omdat ons team grotendeels uit vrouwen bestaat.

Wij zijn ons ervan bewust dat de kinderopvang een dynamisch werkveld is. Dit pedagogisch beleid is dan ook geen vaststaand document. Wij volgen nauwgezet de ontwikkelingen vanuit de overheid en nieuwe inzichten vanuit het werkveld. Jaarlijks wordt dit beleidsplan geëvalueerd en geactualiseerd op basis van nieuwe regelgeving, ontwikkelingen en inzichten.

Wij wensen u veel leesplezier,

Team Villa Verboven.

|   |           |
|---|-----------|
| <u>Inleiding</u>  | <u>2</u>  |
| <u>Hoofdstuk 1: Villa Verboven</u>  | <u>5</u>  |
| <u>1.1 Villa Verboven</u>   | <u>5</u>  |
| <u>1.2 Visie</u>  | <u>5</u>  |
| <u>Hoofdstuk 2: Kinderen laten groeien vanuit basisveiligheid, vertrouwen en kennis</u> | <u>6</u>  |
| <u>2.1 Emotionele veiligheid</u>  | <u>6</u>  |
| <u>2.1.1 Structuur en grenzen stellen</u>   | <u>6</u>  |
| <u>2.1.2 Sensitieve responsiviteit</u>  | <u>7</u>  |
| <u>2.1.3 Respect voor de autonomie</u>  | <u>7</u>  |
| <u>2.1.4 Praten en uitleggen</u>  | <u>8</u>  |
| <u>2.1.5 Hechting</u>   | <u>9</u>  |
| <u>2.1.6 Mentorschap</u>  | <u>9</u>  |
| <u>2.1.7 inschrijven &amp; Wennen</u>   | <u>9</u>  |
| <u>2.2 Persoonlijke ontwikkeling</u>  | <u>10</u> |
| <u>2.2.1 Motorische vaardigheden</u>  | <u>10</u> |
| <u>2.2.2 Creatieve vaardigheden</u>   | <u>11</u> |
| <u>2.2.3 Cognitieve vaardigheden</u>  | <u>12</u> |
| <u>2.2.4 Taalvaardigheden</u>   | <u>12</u> |
| <u>2.2.5 Activiteiten bij Villa Verboven</u>  | <u>13</u> |
| <u>2.2.6 Ontwikkelingsstimulering</u>   | <u>13</u> |
| <u>2.3 Sociale ontwikkeling</u>   | <u>14</u> |
| <u>2.3.1 Samenspel</u>  | <u>14</u> |
| <u>2.3.2 Conflicten in het samenspel</u>  | <u>15</u> |
| <u>2.3.3 Interactie kinderen onderling stimuleren</u>                                   | <u>16</u> |
| <u>2.4 Waarden en normen</u>  | <u>17</u> |
| <u>2.5 Waarnemen van de ontwikkeling</u>  | <u>18</u> |
| <u>2.5.1 Observeren en oudergesprekken</u>  | <u>18</u> |
| <u>2.5.2 Overdracht naar school</u>   | <u>19</u> |
| <u>2.5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling</u>                               | <u>19</u> |
| <u>2.5.4 contact en communicatie met ouders</u>   | <u>21</u> |
| <u>Hoofdstuk 3: BSO Villa Verboven informatie voor ouder en kind</u>                    | <u>21</u> |
| <u>3.1 Basisgroepen</u>   | <u>21</u> |
| <u>3.1.1 Basisgroep</u>   | <u>21</u> |
| <u>3.1.2 Verlaten van de basisgroep</u>   | <u>21</u> |
| <u>3.1.3 Samenvoegen</u>  | <u>22</u> |
| <u>3.2 Dagindeling</u>  | <u>23</u> |
| <u>3.3 Extra dagen, en ruildagen</u>  | <u>24</u> |
| <u>3.4 Openingstijden en sluitingsdagen</u>   | <u>25</u> |
| <u>3.5 Oudercommissie</u>   | <u>25</u> |
| <u>3.6 Klachten</u>   | <u>25</u> |
| <u>Hoofdstuk 4: Wet kinderopvang</u>  | <u>26</u> |

|  |           |
|--|-----------|
| <u>4.1 Drie uurs regeling</u>                            | <u>26</u> |
| <u>4.2 Inzet stagiaires en vrijwilligers</u>             | <u>27</u> |
| <u>4.2.1 Stagiaires:</u>                                 | <u>27</u> |
| <u>4.3 personeel en Ondersteuning andere volwassenen</u> | <u>30</u> |
| <u>4.3.1 pedagogisch medewerkers</u>                     | <u>30</u> |
| <u>4.3.2 Pedagogisch beleidsmedewerker</u>               | <u>30</u> |
| <u>4.3.3 LEIDINGGEVENDE</u>                              | <u>30</u> |
| <u>4.4 Beroepskracht-kindratio</u>                       | <u>30</u> |
| <u>4.5 Beleid veiligheid en gezondheid</u>               | <u>31</u> |
| <u>4.5.1 vierogenprincipe</u>                            | <u>32</u> |
| <u>4.5.2 Achterwachtregeling</u>                         | <u>32</u> |
| <u>4.5.3 Sieraden en kunstnagels</u>                     | <u>33</u> |

## HOOFDSTUK 1: VILLA VERBOVEN

### 1.1 VILLA VERBOVEN

Bij Villa Verboven zetten we ons iedere dag in om de kinderen, in een fijne en huiselijke sfeer, zo optimaal mogelijk te ondersteunen in hun ontwikkeling. Hierbij vinden wij het van groot belang dat ieder kind zich veilig en geborgen voelt. Onze pedagogisch medewerkers dragen er daarom zorg voor dat zij de signalen en behoeften van de kinderen zien en hier op de juiste manier op in kunnen spelen. Een liefdevolle en positieve benadering staat hierbij centraal.

Bij Villa Verboven mag ieder kind zijn zoals hij is. We juichen ieders eigenheid toe door actief te luisteren naar ieders ideeën en de kinderen inspraak te geven gedurende de tijd dat zij bij ons op de groep zijn. Wij leren de kinderen respectvol met elkaar om te gaan en oog te hebben voor elkaar. Zo zullen de kinderen groeien in hun zelfvertrouwen.

Onze pedagogisch medewerkers nemen regelmatig een observerende houding aan zodat zij zo goed mogelijk kunnen aansluiten op de ontwikkeling en zien wat het kind nodig heeft. Zo krijgt iedereen de kans om te groeien.

Boven alles staat een goede sfeer en het hebben van plezier bij BSO Villa Verboven voorop!

### 1.2 VISIE

Ieder kind is een unieke persoonlijkheid die zijn eigen unieke levensweg bewandelt en op zijn manier iets zinvols zal bijdragen aan de wereld. Bij Villa Verboven begeleiden en ondersteunen wij het kind om zijn eigen unieke vaardigheden te ontdekken en ontwikkelen. Wij bieden een plek waar kinderen zich veilig en geborgen voelen waardoor zij optimaal kunnen leren. Door van ieder kind zijn eigenheid te respecteren, zal het zelfvertrouwen en doorzettingsvermogen van het kind groeien.

Wij vinden het van groot belang om samen met de kinderen een klimaat te creëren waar een ieder zich veilig en vertrouwd voelt. Dit veilige klimaat is tevens belangrijk om optimaal te kunnen leren en ontwikkelen.

Bij Villa Verboven dragen wij zorg voor het creëren van dit veilige en vertrouwde klimaat door de kinderen sensitief en responsief te benaderen. Wij praten veel met de kinderen en leggen uit wat er gebeurt. Daarnaast vinden wij het op de BSO van groot belang om veel respect voor de autonomie van de kinderen te hebben. Dit doen wij onder andere door de kinderen mee te laten denken over de invulling van de dag. We gaan mee in de ideeën van de kinderen en sluiten zoveel mogelijk aan op hun wensen en behoeften. Daarnaast bieden wij de kinderen ook een duidelijke structuur en stellen wij grenzen aan gedrag. Zo kan een ieder op de groep zich veilig voelen, maar weten kinderen ook wat er van hen verwacht wordt. Binnen dit subhoofdstuk kunt u lezen hoe wij de bovenstaande facetten verder vormgeven binnen de BSO.

#### 2.1.1 STRUCTUUR EN GRENZEN STELLEN

Ieder kind heeft behoefte aan een omgeving met een duidelijke structuur en grenzen. Hierbij voelt het kind zich veilig en geborgen. Door een duidelijke structuur te bieden, creëren wij voorspelbaarheid bij de kinderen en weten zij waar zij aan toe zijn. Daarnaast bieden regels en grenzen duidelijkheid aan de kinderen in wat er van hen verwacht wordt. Dit alles zorgt ervoor dat kinderen zich veilig voelen en vanuit dit gevoel van veiligheid de omgeving kunnen ontdekken. Bij Villa Verboven bieden wij de kinderen structuur en grenzen op de volgende manier:

##### Structuur

Villa Verboven is een kleinschalige BSO, hierdoor bieden wij een huiselijke sfeer. Door de kleinschaligheid hebben we een klein team van pedagogisch medewerkers. Dit zorgt ervoor dat onze pedagogisch medewerkers alle kinderen kennen en dat onze pedagogisch medewerkers een bekend gezicht zijn voor de kinderen. Gedurende de dag wordt er gewerkt volgens een vaste dagindeling zodat de kinderen weten wat er gaat gebeuren en wat er van hen verwacht wordt. Bij Villa Verboven eten de kinderen met hun eigen basisgroep en vaste pedagogisch medewerker aan een eigen tafel. Na dit eetmoment krijgt ieder kind de vrijheid om zelf te kiezen wat ze willen doen. De pedagogisch medewerkers lopen hierbij door het pand heen zodat zij zichtbaar en toegankelijk zijn voor de kinderen. Op de BSO gelden groepsregels, de pedagogisch medewerkers besteden hier aandacht aan en zorgen ervoor dat deze groepsregels bij de kinderen bekend zijn. Hierbij vinden we het belangrijk dat de kinderen ook weten waarom deze regels er zijn. Een positieve benadering naar de kinderen toe is hierbij ons uitgangspunt.

##### Grenzen

Bij Villa Verboven gelden groepsregels. Binnen deze regels vinden we het bovenal belangrijk dat er respectvol met elkaar wordt omgegaan en dat ieder kind mag zijn zoals hij is. We leren de kinderen daarom ook dat het belangrijk is om naar elkaar te luisteren en samen op zoek te gaan naar oplossingen bij problemen. De kinderen worden positief benaderd door de pedagogisch medewerkers. Zo geven we veel complimenten, omdat we geloven dat kinderen hierdoor gestimuleerd worden om meer gewenst gedrag te laten zien. Als gevolg hiervan zal het ongewenste gedrag ook afnemen. Wanneer het nodig is om grenzen te stellen aan gedrag zullen de pedagogisch medewerkers positief corrigeren. Het kind wordt altijd aangesproken op zijn gedrag en niet op zijn persoon. Door te benoemen welk gedrag het kind laat zien, wat de gevolgen kunnen zijn en hoe het zichzelf kan verbeteren, proberen wij het gedrag positief om te buigen. Bijvoorbeeld *'ik zie dat je met de blokken gooit, straks raak je een ander kind en dat doet pijn, laat mij maar eens zien hoe goed je met de blokken kunt bouwen'*. Soms is het nodig om duidelijk te maken dat bepaald gedrag echt niet mag of wanneer het positief benaderen na een aantal keer geen effect heeft. Dit doen wij dan door duidelijk "nee" of "stop" te zeggen gevolgd door waarom iets niet mag en eventueel welk gedrag gewenst is. Bijvoorbeeld bij fysiek gedrag *'Stop, slaan mag absoluut niet! Zo doe je hem pijn. Wanneer je iets niet leuk vindt, vertel je dit met woorden'*. Mocht het ongewenste gedrag hierna nog steeds plaatsvinden, kan de pedagogisch medewerker ervoor kiezen het kind even een time-out te geven. De pedagogisch medewerker brengt het kind naar de gang en benoemt waarom het hier even mag zitten en vraagt het kind na te denken wat het straks kan gaan doen zonder het ongewenste

gedrag te laten zien. Na een aantal minuten (maximaal 5) komt de pedagogisch medewerker terug bij het kind en vraagt wat hij bedacht heeft. Hierbij geeft de pedagogisch medewerker het kind de ruimte om met zijn eigen oplossing te komen, mocht het kind dit nog moeilijk vinden, dan helpt de pedagogisch medewerker door twee mogelijke oplossingen te geven waaruit het kind kan kiezen. De pedagogisch medewerkers zijn zich ervan bewust dat straf een beperkend effect heeft op het gedrag van het kind, zeker als het vaak wordt toegepast. Daarnaast kan het erg bepalend zijn voor de sfeer op de groep en op het individuele kind. Dit proberen we dus te allen tijde te voorkomen door tijdig in te grijpen en samen met het kind te praten en op zoek te gaan naar oplossingen. Hierin geven de pedagogisch medewerkers altijd het goede voorbeeld aan de kinderen zodat zij van hen kunnen leren.

---

### 2.1.2 SENSITIEVE RESPONSIVITEIT

We vinden het belangrijk dat ieder kind zich gezien en geborgen voelt op de BSO, een liefdevolle en positieve benadering staat daarom centraal. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat zij tijdig signalen oppikken bij de kinderen en hier sensitief op kunnen reageren. Dit doen zij door zich te verplaatsen door de ruimte zodat zij goed kunnen observeren en toegankelijk zijn voor de kinderen. Doordat de pedagogisch medewerkers snel kunnen reageren op signalen, voelt het kind zich begrepen, geaccepteerd en veilig. Als pedagogisch medewerkers in gesprek gaan met de kinderen zorgen zij er altijd voor dat ze op kindhoogte zijn en oogcontact maken. Zo kan er een gelijkwaardig gesprek plaatsvinden. Daarnaast geeft zij het kind veel ruimte om deel te nemen aan het gesprek en zijn verhaal te doen, ze neemt dan ook een actieve luisterhouding aan. Door middel van haar non-verbale houding moedigt de pedagogisch medewerker het kind aan verder te vertellen. Dit doet zij door middel van oogcontact, bemoedigende knikjes en samenvatten van wat het kind vertelt.

Waar mogelijk spelen de pedagogisch medewerkers met de kinderen mee, zo kunnen ze zich goed inleven in de kinderen en zicht krijgen op wat er bij hen speelt. Hierdoor kan de pedagogisch medewerker goed reageren op het spelgedrag van het kind waardoor het kind zich gezien en gesteund voelt. Door de observerende houding ziet de pedagogisch medewerker wanneer een kind behoefte heeft aan extra aandacht en kan ze dit bieden door het geven van een knuffel, een compliment of een luisterend oor. De pedagogisch medewerkers hebben oog voor positief gedrag en stimuleren dit door dit gedrag te benoemen en de kinderen hier complimenten voor te geven. Wanneer pedagogisch medewerkers iets anders moeten doen of weg moeten lopen, sluiten ze het contact met het kind/de kinderen duidelijk af en benoemen ze altijd wat ze gaan doen. Dit zorgt voor een voorspelbare situatie. We leren kinderen om te gaan met verschillende emoties door deze te benoemen en te controleren of dit klopt. Zo leren de kinderen verschillende emoties bij zichzelf herkennen en kunnen ze deze zelf gaan aangeven. Ook leren de kinderen op deze manier dat alle emoties er mogen zijn en hoe ze hiermee om kunnen gaan. Voorbeeld:

*Twee pedagogisch medewerkers zitten met de kinderen aan tafel voor het eetmoment. De kinderen mogen zelf kiezen welk stuk fruit zij van het bord willen pakken en het bord wordt rustig rond geschoven. De pedagogisch medewerkers zitten bij de kinderen aan tafel en hebben een vriendelijke, open blik. Ze praten met de kinderen over hun schooldag en wat ze allemaal hebben meegemaakt. Sam (4) is een beetje afgeleid, het bord met fruit staat al even voor zijn neus. De pedagogisch medewerker moedigt hem aan een stukje fruit te kiezen en ook wat te eten: 'Weet je al welk stuk fruit je wil Sam? Kies maar een lekker stuk, je zult wel trek hebben na een lange schooldag.'*

---

### 2.1.3 RESPECT VOOR DE AUTONOMIE

Bij Villa Verboven vinden wij respect voor de autonomie een belangrijk uitgangspunt en dit is dan ook duidelijk terug te zien in onze werkwijze. Onze pedagogisch medewerkers kijken en luisteren goed naar de kinderen en sluiten waar mogelijk aan bij de ontwikkeling en ideeën van de kinderen. Zo mogen de kinderen altijd zelf kiezen bij welke activiteit ze willen aansluiten of waar ze mee willen spelen en bepalen de kinderen de invulling van een activiteit grotendeels zelf. We geven de kinderen hierin dus veel inspraak. Wij vinden het belangrijk om te kijken naar wat de kinderen al zelf kunnen en hierop in te spelen om zo het zelfvertrouwen te laten groeien. Naarmate de kinderen ouder worden, krijgen zij bij BSO Villa Verboven steeds meer vrijheden en verantwoordelijkheden. Zo krijgen zij bijvoorbeeld de mogelijkheid om een taak op zich te nemen als: het eten en drinken klaar zetten voor het eetmoment, meehelpen met het controleren van de voorraad of de tuin even aanvegen. Door kinderen verantwoordelijk te stellen voor bepaalde taken, leren zij om te gaan met dergelijke verantwoordelijkheden. Daarnaast is het ook goed voor het zelfvertrouwen van het kind om te ervaren dat het

deze taken zelfstandig uit kan voeren en wordt er een gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel gecreëerd op de BSO. Hier tegenover staat dat de kinderen, naast deze verantwoordelijkheden, veel vrijheid krijgen in de invulling van activiteiten en vrij spel. In samenspraak met de kinderen worden er door ons actieve spelvormen georganiseerd. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat er een positieve benadering is naar de kinderen, waarbij wederzijds vertrouwen en respect een belangrijk uitgangspunt is.

Bij Villa Verboven mag ieder kind zichzelf zijn, met zijn eigen karakter, eigen talenten en voorkeuren. Door het kind aan te spreken op zijn individualiteit en zelfstandigheid, krijgt hij de kans initiatief te nemen, mee te denken en keuzes te maken. Hierdoor voelen zij zich gezien en gehoord en ontwikkelen zij een verantwoordelijkheidsgevoel. De pedagogisch medewerkers leren de kinderen om respect voor elkaar te hebben en oog te hebben voor de ander. Dit doen zij bijvoorbeeld ook door kinderen aan te moedigen elkaar te helpen. Doordat kinderen ervaren dat zij ook bij elkaar terecht kunnen leren zij minder afhankelijk te zijn van de pedagogisch medewerkers. Wanneer een kind wel de hulp nodig heeft van de pedagogisch medewerker probeert zij hem te helpen door eerst suggesties te geven hoe hij het zelf kan oplossen voordat zij dit direct voor hem doet. *Voorbeeld:*

*De voorjaarsvakantie komt eraan. Tijdens het eetmoment nodigt de pedagogisch medewerker de kinderen uit om mee te denken over mogelijke activiteiten die georganiseerd kunnen worden. Fenna (9) geeft aan graag cupcakes te willen bakken en versieren. De pedagogisch medewerker vraagt Fenna of zij samen met Pien (10) deze activiteit wil organiseren en voorbereiden. De pedagogisch medewerker legt uit dat zij moeten nadenken welke ingrediënten en spullen hiervoor nodig zijn en dat ze aan de hand hiervan een boodschappenlijst moeten maken. Als later in de middag de meiden bij de pedagogisch medewerker komen met de boodschappenlijst mogen zij, samen met de pedagogisch medewerker, de boodschappen bestellen via de computer.*

---

#### 2.1.4 PRATEN EN UITLEGGEN

Bij Villa Verboven is communiceren met de kinderen vanzelfsprekend. Er wordt veel waarde gehecht aan de ideeën en initiatieven van de kinderen waardoor wij veel in gesprek zijn met ze. De pedagogisch medewerkers luisteren oprecht naar de kinderen. Zij laten zien dat ze de kinderen hebben gehoord door middel van non-verbale en verbale communicatie. Ook komen zij altijd met een reactie, door bijvoorbeeld door te vragen, antwoord te geven op een vraag of het verhaal samen te vatten: *'Hé Max, je had mij de vorige keer verteld dat je moest afzwemmen voor je zwemdiploma. Vertel is, hoe is het gegaan?'*. Kortom; de pedagogisch medewerkers voeren échte gesprekken met de kinderen. Zo weten wij goed wat er speelt en waar de behoeftes liggen. Doordat er serieus wordt ingegaan op de ideeën van de kinderen en er actief naar hen wordt geluisterd, voelen ze zich serieus genomen en voelen ze zich vrij om hun ideeën te delen. De pedagogisch medewerkers hebben hierbij oog voor de taalontwikkeling. De jongste kinderen kunnen vaak al heel goed communiceren, maar hebben soms nog moeite met het vinden van de juiste woorden. Ook is het soms nog lastig om hun gevoelens en behoeftes goed te verwoorden. De pedagogisch medewerkers helpen hen daarbij en controleren altijd of zij het kind goed hebben begrepen: *'Als ik het zo hoor, vond je het eigenlijk helemaal niet zo leuk en werd je er zelfs een beetje boos van, klopt dat?'*. De oudere kinderen hebben soms juist wat meer sturing of remming nodig in het taalgebruik. Doordat de pedagogisch medewerkers zelf rustig en respectvol blijven in de communicatie geven zij hierin het juiste voorbeeld. De oudste kinderen op de groep spreken wij aan op hun voorbeeldfunctie voor de kleinere kinderen. De jongere kinderen zien dan hoe het moet en de oudste kinderen voelen zich verantwoordelijk en leren hiermee om te gaan. Door de enthousiaste en actieve houding van de pedagogisch medewerkers wordt actief meepraten heel gewoon. De kinderen zien en leren dat het leuk is om mee te doen.

Doordat de pedagogisch medewerkers zowel hun eigen handelen als dat van de kinderen benoemen en hier uitleg over geven, zorgen zij ervoor dat de omgeving voor iedereen voorspelbaar is. Wij vinden het belangrijk dat kinderen weten wat er om hen heen gebeurt en wat er van hen verwacht wordt. De pedagogisch medewerkers geven hier uitleg over en benoemen ook achterliggende gedachten. Hierdoor leren de kinderen regels en situaties beter begrijpen. De pedagogisch medewerkers geven kinderen altijd de ruimte om te kunnen reageren en controleren altijd of de boodschap goed aangekomen is. *Voorbeeld:*



*De pedagogisch medewerker is samen met vier kinderen zaadjes aan het planten in potjes. Alle kinderen hebben een eigen potje en zaadjes gekregen. Tijdens de activiteit geeft de pedagogisch medewerker uitleg over de werkwijze: 'Dan mogen jullie eerst de aarde in het potje stoppen en daar leg je de zaadjes bovenop. Daar doen we wat water overheen en dan moet je ze goed aandrukken zodat ze lekker in de aarde komen te liggen.' Tegelijkertijd doet ze het voor. Ze legt uit hoe de zaadjes eerst moeten ontkiemen voordat ze gaan groeien. Tussendoor stelt ze vragen aan de kinderen en luistert ze ook goed naar wat zij te vertellen hebben.*

---

#### 2.1.5 HECHTING

Bij Villa Verboven zijn we ons er zeer van bewust, dat een goede relatie tussen een kind en de pedagogisch medewerker aan de basis ligt van het bieden van kwalitatief goede opvang. Elk kind heeft meerdere hechtingsfiguren in zijn leven nodig om zich goed te kunnen ontwikkelen. De ouders zijn de belangrijkste hechtingsfiguren in het leven van een kind, maar er kunnen ook andere personen zijn waaraan het kind zich kan hechten. Dit kunnen bijvoorbeeld opa of oma maar ook wij van Villa Verboven zijn. Wij vinden het belangrijk dat de kinderen een goede hechtingsrelatie ontwikkelen met onze pedagogisch medewerkers zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen en zelfstandig dingen durven te ondernemen. Wanneer een kind even minder goed in zijn vel zit of hulp nodig heeft, heeft hij het vertrouwen dat hij terug kan vallen op deze persoon. Wij vinden het daarom erg belangrijk dat onze pedagogisch medewerkers de kinderen een gevoel van veiligheid bieden, en wanneer nodig emotionele steun. Wij gaan hier heel bewust en zorgvuldig mee om en proberen door middel van ons eigen gedrag het kind te laten merken dat:

- zijn aanwezigheid op prijs wordt gesteld;
- elkaars eigenheid gerespecteerd wordt;
- er vertrouwen is in elkaar;
- er vriendelijk met elkaar wordt omgegaan;
- er rekening wordt gehouden met elkaar;
- er geprobeerd wordt elkaar te begrijpen.

---

#### 2.1.6 MENTORSCHAP

Villa Verboven vindt het belangrijk om de kwaliteit goed te waarborgen en ieder kind passend te benaderen. Ieder kind heeft bij ons op de BSO dan ook een mentor. De mentor van het kind is het vaste aanspreekpunt voor het kind en de ouders en volgt structureel de ontwikkeling van het kind. Dagelijks observeert de mentor hoe het met het kind gaat, eventuele bijzonderheden noteert de mentor in een digitaal dossier. Jaarlijks vult de mentor ook een uitgebreid observatieverslag in van het kind (zie hoofdstuk 2.5.1). Daarnaast voert de mentor van het kind oudergesprekken met de ouders.

Voorafgaand aan de eerste BSO opvangdag van het kind maken wij per e-mail aan de ouders bekend wie de mentor van hun kind zal zijn. Ook hangt dit in de centrale hal van de BSO zodat dit altijd inzichtelijk is voor de kinderen en ouders. Wij streven ernaar om een mentor aan het kind te koppelen, die hem het meest aantal keren per week ziet.

---

#### 2.1.7 INSCHRIJVEN & WENNEN

##### Inschrijven:

Wanneer u uw kind wilt aanmelden voor de BSO, kunt u het aanmeldingsformulier via onze website downloaden of het formulier op onze locatie ophalen.

Het volledig ingevulde formulier kunt u per post of e-mail aan ons toesturen. Na ontvangst nemen wij het aanmeldingsformulier in behandeling, sturen u een ontvangstbevestiging en maken een plaatsingsovereenkomst. De plaatsingsovereenkomst ontvangt u thuis en dient u door beide ouders ondertekend terug te sturen. Vanaf het moment dat wij de plaatsingsovereenkomst ontvangen hebben is de plaats voor uw kind op de BSO definitief.

Het kan zijn dat uw kind op de wachtlijst komt, hierover krijgt u dan bericht.

##### Wennen en intake:

Wanneer er definitief plek is voor het kind op onze BSO maken wij met ouders een afspraak voor een intake gesprek. Het doel van dit gesprek is om informatie te verschaffen over het kind, bijvoorbeeld bijzonderheden

zoals allergieën of andere beperkingen waar wij rekening mee moeten houden. Maar ook belangrijke gegevens zoals telefoonnummers en achterwachten, voor het geval het nodig is om ouders te bereiken. Dit allemaal om de samenwerking zo soepel mogelijk te laten verlopen. Wij bieden de mogelijkheid om het kind te laten wennen op de BSO, wanneer hier behoefte aan is. Ouders en kinderen geven zelf aan of zij hier gebruik van willen maken. Wennen kan maximaal drie keer een dagdeel.

Hierbij gaat onze voorkeur ernaar uit dat het wennen in combinatie met het wennen op school wordt gepland. Zo kan het kind ook de overgang van school naar de BSO oefenen. De wen dagen op de BSO zijn tot uiterlijk 17.30. De pedagogisch medewerkers hebben op deze manier nog de mogelijkheid om een uitgebreide overdracht aan de ouders te kunnen doen.

#### Intake:

Ouders komen (samen met hun kind) naar de BSO waar als eerst de intake plaatsvindt. Tijdens de intake is er ruimte voor het delen van informatie en kennismaken met het kind en krijgen ouders en kind de ruimte om eerst even samen op de groep te kijken. De eerste intake is optioneel te combineren met de eerste wen dag. In dat geval nemen, na de intake, ouders afscheid en blijft het kind nog ongeveer een uur spelen op de groep. Het kind wordt door de pedagogisch medewerkers voorgesteld aan de andere kinderen van de groep. Tijdens het wennen geven de pedagogisch medewerkers het kind extra aandacht.

*Voorbeeld van een wenschema\*:*

|           |             |   |
|-----------|-------------|---|
| 1e wendag | 15:00-16:30 | Het kind wordt door de pedagogisch medewerkers voorgesteld aan de andere kinderen van de groep. Tijdens het wennen geven de pedagogisch medewerkers het kind extra aandacht.  |
| 2e wendag | 15:00-17:00 | <i>2 uur wennen:</i> Ouders brengen hun kind bij de BSO waarna het kind 2 uur blijft wennen. Tijdens deze wendag ervaart het kind een eetmoment, activiteiten en vrij spel.   |
| 3e wendag | 14:30-17:00 | <i>Vanuit school naar de BSO:</i> Op de 3e wen dag wordt het kind vanuit school opgehaald voor de BSO. Doordat het kind al twee keer is wezen wennen, voelt de BSO al meer vertrouwd en kan het kind even tot rust komen na alle indrukken van de eerste schooldag. |

*\*in overleg met ouders kan afgeweken worden van bovenstaand wen schema.*

## 2.2 PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

De pedagogisch medewerkers van BSO Villa Verboven spelen een belangrijke rol in de persoonlijke ontwikkeling van het kind. Wij vinden het belangrijk dat ieder kind zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen en de ruimte krijgt om dit in zijn eigen tempo te doen. De pedagogisch medewerkers nemen daarom ook bewust een observerende houding aan zodat zij goed kunnen inschatten wat een kind nodig heeft en waar hij staat in zijn ontwikkeling. Zo kunnen wij hier goed op inspelen en het kind op de juiste manier ondersteunen. De pedagogisch medewerkers hebben altijd, ongeacht de leeftijd van het kind, een begeleidende rol op het spelgedrag van de kinderen. Zij proberen het spel niet meer dan nodig te verstoren, maar zullen eerder een compliment geven over hetgeen zij al goed zien gaan. Regelmatig spelen de pedagogisch medewerkers mee, of observeren zij het spel. Dit doen zij niet alleen om te zien of er leuk gespeeld wordt, maar ook om de kinderen waar nodig uit te dagen. Op sommige momenten doen de pedagogisch medewerkers dit bewust vanaf een afstandje, zodat de kinderen niet worden gestoord in hun spel. Wij vinden het essentieel om goed in de gaten te houden dat ieder kind een positief zelfbeeld ontwikkelt. Schoolgaande kinderen gaan zich steeds meer met elkaar vergelijken. De eigen identiteit is zich volop aan het vormen en dient op een positieve manier gespiegeld te worden aan het kind.

De pedagogisch medewerkers bieden zo veel mogelijk verschillende spelvormen aan, om uitdaging te bieden in alle verschillende persoonlijke vaardigheden. Zo wordt erop gelet dat zowel de motorische als creatieve, cognitieve en taalvaardigheden worden gestimuleerd. Bij het aanbieden van activiteiten zien de pedagogisch

medewerkers erop toe dat ieder kind op zijn niveau mee kan doen. In dit subhoofdstuk kunt u lezen hoe wij dit vormgeven op onze BSO.

---

### 2.2.1 MOTORISCHE VAARDIGHEDEN

Bij Villa Verboven bieden we verschillende mogelijkheden aan waarbij kinderen hun motorische vaardigheden kunnen ontwikkelen. Kinderen vanaf vier jaar houden zich bezig met het verfijnen van de motorische vaardigheden. Zij hebben zich al heel wat bewegingen eigen gemaakt als rennen, springen, overgooien, stappen en klimmen, alleen zijn deze nog niet zo gecontroleerd. Naarmate kinderen ouder worden, krijgen zij steeds meer controle over hun bewegingen en breiden hun motorische vaardigheden uit met bewegingen als huppelen, hinkelen en veters strikken. Vanaf een jaar of zeven worden kinderen steeds sneller en soepeler en gaan ze zich bezighouden met ingewikkeldere bewegingen als touwtje springen of kopjeduikelen. Ook gaan kinderen zich steeds meer met elkaar vergelijken. Vanaf een jaar of tien ontwikkelen kinderen zich daarnaast in spiersterkte, coördinatie en stabiliteit, waardoor onderlinge verschillen steeds beter zichtbaar worden. Het uithoudingsvermogen groeit, waardoor de kinderen sporten steeds beter onder de knie krijgen.

Op de BSO stimuleren wij de motorische vaardigheden onder andere door middel van het spelmateriaal dat we aanbieden, maar ook door de activiteiten die we organiseren. Bij Villa Verboven hebben we beschikking tot een grote tuin waarin de kinderen allerlei mogelijkheden hebben om zich op verschillende manieren te bewegen. Doordat er talloze mogelijkheden zijn, kan ieder kind iets kiezen wat past bij zijn leeftijd en ontwikkelingsniveau. Enkele keren per maand organiseren wij ook sportactiviteiten waar kinderen vrij aan deel kunnen nemen. Voor de oudere kinderen bedenken wij hierbij complexere spelvormen. De activiteiten hebben dan spelregels die net even verder gaan dan bij een spel voor 5-jarige. Zo zorgen we ervoor dat ze meer uitgedaagd worden. Wanneer er verschillende leeftijden deelnemen aan de activiteit, doen we meer beroep op de sociale interactie. De kinderen die wat ouder zijn kunnen dan bijvoorbeeld, als ze dit willen, helpen met het spel begeleiden.

Naast aandacht voor de grove motoriek zorgen wij er ook voor dat de fijne motoriek gestimuleerd wordt. De grove en de fijne motoriek zijn nauw met elkaar verbonden. Kinderen moeten vaak bepaalde vaardigheden binnen de grove motoriek beheersen voordat zij toe zijn aan activiteiten binnen de fijne motoriek. Activiteiten die beroep doen op de fijne motoriek vragen vaak ook meer aandacht en concentratie. Tijdens de schoolperiode is te zien dat de oog-handcoördinatie zich zodanig ontwikkeld heeft, dat kinderen zich met de kleinste werkjes bezig kunnen houden. Wij bieden dan ook verschillende materialen en activiteiten aan, om ook deze vaardigheden te stimuleren. Kinderen hebben bij ons altijd de mogelijkheid om te knutselen en kunnen, uit de grote kast die op de groep staat, zelf de materialen pakken die zij daarvoor willen gebruiken. Zo hebben wij verschillende materialen om mee te knippen en plakken, maar ook verschillende materialen als kwasten, potloden, stiften en krijtjes om mee te tekenen. Zo kan ieder kind aan de slag gaan op zijn eigen niveau. Ook laten we de kinderen regelmatig kennismaken met nieuwe materialen die zij nog niet kennen, waardoor ze weer opnieuw uitgedaagd worden. Naast creatieve materialen hebben we ook verschillend spelmateriaal zoals lego en kapla waarbij de fijne motoriek wordt uitgedaagd. *Voorbeeld:*

*Sophie (6) probeert aan tafel met 'loom' elastiekjes een armbandje te maken. Het is de eerste keer en de pedagogisch medewerker ziet dat ze het nog een beetje lastig vindt. Ze wacht even af en laat het Sophie eerst zelf proberen en na een aantal minuten zegt Sophie: 'Het lukt me niet juf.' De pedagogisch medewerker toont begrip voor de frustratie: 'Nou dat is nog best lastig he? Zeker als je het voor de eerste keer doet, maar je bent wel goed aan het oefenen, zie ik'. De pedagogisch medewerker besluit Fayen (9), die er al erg goed in is, erbij te betrekken: 'Fayen, zou jij Sophie een beetje kunnen helpen door haar te laten zien hoe het moet?' Fayen voelt zich trots dat ze kan helpen en Sophie is blij dat ze het nu beter snapt.*

---

### 2.2.2 CREATIEVE VAARDIGHEDEN

Bij Villa Verboven besteden we graag aandacht aan de creatieve ontwikkeling. We zien bij de jonge kinderen tussen de vier en zes jaar terug dat zij zich nog niet laten remmen in hun creativiteit. Ze spelen dan ook nog volop op het gebied van fantasiespel en laten veel rollenspellen zien. Ook vinden kinderen het op deze leeftijd bijvoorbeeld leuk, om zelf dansjes in te studeren en deze ook op te voeren. Vanaf zeven jaar raken kinderen steeds behendiger in het gebruiken van een kwast, potlood en schaar, waardoor zij zelfstandig kunnen knutselen. Ze raken zich daarbij bewust van de meningen en ideeën van anderen en kijken zo ook kritischer

naar hun eigen knutselwerkje. Vanaf een jaar of tien is het opvoeren van een dansje voor publiek voorbij, kinderen vinden dit dan gek worden.

Op de BSO doen wij graag een beroep op de creativiteit en fantasie van de kinderen. De pedagogisch medewerkers duiken graag in de belevingswereld van de kinderen en proberen er, door middel van observaties en het aangaan van gesprekken, achter te komen wat er in de kinderen omgaat. Wij stimuleren de kinderen te komen met eigen initiatieven en hun ideeën te delen, zodat wij hier zoveel mogelijk op aan kunnen sluiten. De pedagogisch medewerkers laten de kinderen dan ook altijd vrij in de keuzes die zij maken en of zij wel of niet willen deelnemen aan een activiteit. Wanneer kinderen deelnemen aan een activiteit, wordt eigen invulling van het kind toegejuicht en spelen de pedagogisch medewerkers hier flexibel op in. Een activiteit kan dan dus ook uiteindelijk een andere wending krijgen dan dat de pedagogisch medewerker in eerste instantie in gedachte had. Door een beroep te doen op de ideeën van de kinderen, wordt hun creatieve brein gestimuleerd. Ook vinden wij het belangrijk dat de kinderen hun creativiteit op andere manieren kunnen uiten. Er worden dan ook verschillende creatieve activiteiten aangeboden, waarbij de kinderen worden gestimuleerd de verschillende materialen te ontdekken. Hierbij houden de pedagogisch medewerkers er rekening mee dat er voor alle leeftijden uitdagend materiaal aangeboden wordt. De kinderen mogen ook zelf materialen uit de grote knutselkast pakken als zij iets missen, hierdoor sluit het altijd aan op hun behoeften. Onze knutselmaterialen worden regelmatig aangevuld met nieuwe materialen die de kinderen nog niet kennen. Zo worden zij telkens weer opnieuw geprikkeld.

Naast knutselactiviteiten hebben de kinderen ook de mogelijkheid om zich creatief te uiten met muziek. Zo dansen we regelmatig met de kinderen, maar hebben ze ook de mogelijkheid gebruik te maken van instrumenten. Wij hebben bijvoorbeeld een keyboard waar de kinderen op kunnen spelen. Daarnaast kunnen de pedagogisch medewerkers de kinderen ondersteunen bij het maken van een toneelstukje dat de kinderen vervolgens kunnen opvoeren.

---

### 2.2.3 COGNITIEVE VAARDIGHEDEN

Naarmate kinderen ouder worden raken ze geïnteresseerd in wat er allemaal om hen heen gebeurt en waarom. Door middel van het stellen van vragen, verkennen kinderen de wereld dan ook steeds meer. Daarnaast komen kinderen van 4 en 5 jaar voor het eerst in aanraking met lezen en rekenen op school, door te oefenen met het lezen van letters en ordenen. In groep 3 begint het echte leren lezen, schrijven en rekenen. Door middel van het eigen maken van deze vaardigheden kunnen kinderen zich naarmate zij ouder worden vanaf 9 jaar ook bezig gaan houden met vakken als aardrijkskunde, geschiedenis en natuur. Daarnaast leren kinderen steeds concreter te denken en gebruiken daarbij minder hun fantasie. Zij gaan zich steeds meer bezighouden met maatschappelijke onderwerpen als oorlog en armoede. Ze zullen hier vragen over stellen en hun kennis hierdoor steeds verder verbreden. Wij vinden het bij Villa Verboven belangrijk dat de pedagogisch medewerkers hier de tijd voor nemen en gesprekken aangaan met de kinderen die aansluiten bij hun interesses. Bijvoorbeeld tijdens de vaste eetmomenten is er alle ruimte om gesprekken met elkaar te voeren maar ook daarbuiten gaan de pedagogisch medewerkers een discussie of diep gesprek niet uit de weg. Wij zien het als een uitdaging om samen met de kinderen op zoek te gaan naar antwoorden op hun vragen. Hierbij zullen de pedagogisch medewerkers niet altijd direct met antwoorden komen maar de kinderen ook uitdagen om zelf op zoek te gaan naar het antwoord. Hier kan dan dus ook een activiteit uit voortkomen. Bij het uitleggen van een activiteit houdt de pedagogisch medewerker er rekening mee dat ze dit op verschillende manieren doet zodat iedereen het begrijpt. Iedereen leert immers op een andere manier. Zo leggen we het niet alleen met woorden uit maar doen we het ook altijd voor. Ook controleert de pedagogisch medewerker altijd of iedereen het begrijpt of geeft ze één van de oudere kinderen de taak om de regels nog eens uit te leggen aan een jonger kind. Daarnaast is er divers materiaal aanwezig om de cognitieve ontwikkeling van kinderen te stimuleren, dit zijn geen schoolse leermaterialen, maar bijvoorbeeld puzzels of spelletjes waarbij moet worden nagedacht zoals; wie ben ik of memory. *Voorbeeld:*

*De pedagogisch medewerker gaat samen met de jongere kinderen van de groep een proefje doen waarbij ze het verschil tussen 'drijven en zinken' gaan ontdekken. Er wordt een grote bak met water op tafel gezet en verschillende materialen staan hier om heen. De pedagogisch medewerker vraagt aan de kinderen wie er al op zwemles zit en of ze al kunnen blijven drijven, waarna ze vraagt: "Wat betekent dat eigenlijk, drijven?" Ties (5) vertelt dat je dan boven water kunt blijven zonder dat je zinkt. De pedagogisch medewerker legt uit dat de*

*kinderen om de beurt een voorwerp mogen kiezen en daarbij mogen vertellen of ze denken dat dit blijft drijven of dat het gaat zinken. Mia (4) pakt een duplo blokje en vertelt dat ze denkt dat dit blijft drijven. "En wat denken jullie?", vraagt de pedagogisch medewerker aan de rest van de groep. Daarna mag Mia het duploblokje in de bak met water doen om te zien wat er gebeurt.*

---

#### 2.2.4 TAAALVAARDIGHEDEN

Door middel van taal leren kinderen zich te uiten en betekenis te geven aan de wereld om hen heen. Bij Villa Verboven wordt er gedurende de opvang alleen Nederlands gesproken met de kinderen. Onze pedagogisch medewerkers praten voortdurend met de kinderen, door middel van de interactievaardigheid praten en uitleggen. Zo benoemen wij ons eigen handelen en het handelen van de kinderen. Dit zorgt niet alleen voor voorspelbaarheid maar zorgt er ook voor dat kinderen hun woordenschat vergroten. De kinderen die het nog moeilijk vinden om eigen gevoelens en behoeften te verwoorden worden hierbij geholpen door de pedagogisch medewerkers, zo leren zij eigen gevoelens herkennen, onder woorden brengen en hier goed mee om te gaan. In de communicatie houden de pedagogisch medewerkers rekening met het ontwikkelingsniveau van het kind door zich hierop aan te passen. Zo kunnen de oudere kinderen bijvoorbeeld al een langere instructie verwerken, maar is het bij de jonge kinderen belangrijker om kort en bondig te zijn.

De woordenschat breidt zich bij schoolgaande kinderen in rap tempo uit. Zo beschikken kinderen in de leeftijd van 4 tot 6 jaar al over een woordenschat van 3000 woorden. Net als oudere peuters oefenen zij nog flink met het toepassen van de grammatica. Naarmate kinderen ouder worden (zo rond de 10 jaar) maken zij zich de grammaticaregels steeds meer eigen. In de kleuterleeftijd leren kinderen steeds ingewikkeldere zinnen te maken en krijgen ze interesse in letters en het schrijven van letters. Vanaf ongeveer 6 jaar gaan kinderen dan ook oefenen met lezen en schrijven op school. Hierdoor leren kinderen steeds meer woorden bij en leren zij om langere zinnen te maken. Tijdens de schoolleeftijd leren kinderen niet alleen om taal te spreken maar ook om geschreven informatie op te zoeken in bijvoorbeeld boeken of op internet. Vanaf een jaar of 10 hebben kinderen de taal goed onder de knie, de zinsbouw en spelling is dan zichtbaar verbeterd. Hierdoor raken kinderen ook steeds behendiger in het benoemen van eigen gevoelens, gedachten, ideeën en meningen.

Door veel te communiceren met de kinderen en bewust gesprekken aan te knopen, stimuleren de pedagogisch medewerkers de taalvaardigheden bij de kinderen. Wanneer een kind in een gesprek een woord verkeerd gebruikt of verkeerd uitspreekt zal de pedagogisch medewerker hier aandacht aan geven. Zij zal het kind niet actief verbeteren, maar de zin herhalen waarbij zij de juiste woorden gebruikt. Voorbeeld: Luuk zegt; *"Gisteren heb ik gekijkt bij papa's voetbal"*. *"Je hebt gisteren gekeken bij papa op de voetbal, dat klinkt gezellig"*, antwoordt de pedagogisch medewerker. Hierdoor hoort en leert het kind hoe zij het woord kan gebruiken zonder dat het zich gecorrigeerd voelt. Door actief te luisteren naar het kind, door te vragen en samen te vatten wat het kind gezegd heeft, groeit zijn zelfvertrouwen in communicatie. Daarnaast stimuleren wij de taalontwikkeling ook door het zingen van liedjes en het aanbieden van boeken en tijdschriften waarin de kinderen kunnen lezen.

*"De pedagogisch medewerkers gaan koekjes bakken met de kinderen. De ingrediënten en materialen staan klaar op de tafel. De instructies staan achterop het pak vermeld. De pedagogisch medewerker vraagt aan Joey (8) of hij wil voorlezen aan de andere kinderen hoe de koekjes gebakken moeten worden."*

---

#### 2.2.5 ACTIVITEITEN BIJ VILLA VERBOVEN

Bij Villa Verboven zien wij activiteiten als een ruim begrip. Niet alleen knutselen of voetballen is een activiteit, maar ook liedjes zingen of helpen bij de afwas zien wij als activiteiten. De kinderen zijn hier immers actief bij betrokken. Voorop staat dat het kind plezier heeft in het uitvoeren van de activiteit. Naast de activiteiten die wij aanbieden is er volop mogelijkheid voor het kind om zelf te spelen. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zelf mogen kiezen of zij mee willen doen aan een activiteit, dit is niet verplicht. Wel stimuleren wij de kinderen om mee te doen en kijken wij of het kind niet mee wil doen omdat het geen interesse heeft of omdat het kind het bijvoorbeeld spannend vindt omdat het de activiteit nog niet goed snapt. Door de kinderen te begeleiden en te ondersteunen in de activiteit kunnen de kinderen het toch leuk vinden mee te doen. Belangrijk hierbij is dat de kinderen een succeservaring opdoen, zich prettig voelen en autonomie behouden.

Tijdens de vakantieperiodes werken wij bij BSO Villa Verboven met een activiteitenplanning. Wij bieden hierbij een dagprogramma aan waarbij wij rekening houden met de wensen van de kinderen en de groepssamenstelling. Wij proberen, wanneer de groepsgrootte dit toelaat, uitstapjes te organiseren zodat de kinderen ook gestimuleerd worden om op een open manier kennis te maken met andere omgevingen. Deze activiteitenplanning wordt via de e-mail naar ouders verstuurd en opgehangen op ons communicatiebord in de centrale hal. Zo kunnen de ouders en de kinderen zich goed voorbereiden op de vakantie.

---

#### 2.2.6 ONTWIKKELINGSSTIMULERING

Bij BSO Villa Verboven worden kinderen in de motorische, cognitieve, sociale, creatieve en taalontwikkeling gestimuleerd door de juiste manier van communiceren en de houding van de pedagogisch medewerkers. Daarnaast zorgen wij voor een passend activiteiten- en speelgoed aanbod. Onze ruimte richten wij zo in dat de kinderen gestimuleerd worden tot spel. Zo zorgen wij voor verschillende hoeken met verschillend spel materiaal, er is onder andere een leeshoek, keukenhoek en bouwhoek. De kinderen kunnen zo optimaal spelen en leren en in volle concentratie met hun spel bezig zijn. Door het creëren van hoeken ontstaat er meer rust en worden kinderen minder gestoord in hun spel. De hoeken worden na enkele maanden, in overleg met de kinderen, anders ingericht zodat zij weer opnieuw geprikkeld worden om te ontdekken. Ons doel is om het kind op een positieve wijze net een stapje verder te brengen in zijn ontwikkeling zodat zij zich steeds zelfstandiger kunnen redden in de maatschappij. Bij het stimuleren van het kind in zijn ontwikkeling houden wij rekening met de verschillende ontwikkelingsniveaus. Kinderen vanaf 7 jaar proberen wij steeds complexere spelvormen aan te bieden. Deze spelvormen hebben bijvoorbeeld net even meer spelregels of vragen meer denkwerk van het kind. Bij de oudste kinderen doen wij een groter beroep op hun zelfstandigheid door ze te vragen mee te helpen met verschillende taken of door hen te vragen om een spel voor de jongere kinderen te begeleiden. Hier kunnen zij dan ook weer veel leermomenten uit halen.

Bij BSO Villa Verboven stimuleren wij kinderen in hun persoonlijke ontwikkeling door:

- Regelmatig vernieuwende materialen aan te bieden.
- Tijdens spelmomenten aanpassingen te bedenken (regels van het spel aanpassen) om bij iedereen het maximale uit hun ontwikkeling te halen.
- Regelmatig mee te spelen met de kinderen of het kind te observeren in zijn spel zodat wij het kind gericht kunnen helpen zijn spel steeds een stapje uit te breiden waardoor hij groeit in zijn ontwikkeling.
- Actief in gesprek te gaan met de kinderen door open vragen te stellen, actief te luisteren en oprechte belangstelling te hebben voor zijn verhaal.
- Het kind te stimuleren zelf op zoek te gaan naar antwoorden en/of oplossingen.
- Kinderen veel complimenten en ondersteunde opmerkingen te geven zodat het kind aangemoedigd wordt door te zetten en gewenst gedrag te laten zien.
- Aan te sluiten bij de interesses en behoeften van de kinderen.
- Het kind actief te stimuleren in zijn zelfstandigheid en hem hierin uit te dagen.
- Alle kinderen de ruimte te geven zelf te bepalen waarmee zij willen spelen en hoe.
- Het aangrijpen van ongeplande leermomenten. De pedagogisch medewerkers zetten bijvoorbeeld vragen om naar een activiteit of leermoment voor de kinderen en gaan samen met hen op onderzoek uit. Een voorbeeld is een dag waarop het stormt en een kind zich afvraagt hoe onweer ontstaat. De pedagogisch medewerker speelt hierop in door hier een gezamenlijk leermoment van te maken en samen met de kinderen op zoek te gaan naar het antwoord hierop. De pedagogisch medewerkers pikken signalen op van de kinderen en maken hier spelenderwijs, een kort en leuk leermoment van.

#### 2.3 SOCIALE ONTWIKKELING

In de eerste levensjaren leren kinderen de beginselen van de sociale omgang met zichzelf en anderen, waardoor er een belangrijke basis wordt gelegd op sociaal gebied. Kinderen ontwikkelen zich van een individu dat nog erg op zichzelf gericht is, tot een individu die in interactie staat met de mensen om zich heen. Jonge kinderen zijn nog erg op zichzelf gericht en moeten nog leren wat een ander wel of niet leuk vindt. Naarmate zij



ouder worden raken kinderen zich steeds meer bewust van de gevoelens en behoeftes van anderen en kunnen hier steeds beter rekening mee houden.

De BSO is een plek waar voor kinderen volop kansen zijn om zich op sociaal gebied verder te ontwikkelen. Kinderen krijgen steeds meer de behoefte om samen te spelen en het gevoel te hebben 'erbij te horen'. Er ontstaan eerste vriendschappen en kinderen leren wat het begrip 'vriendschap' inhoudt en betekent. Naarmate kinderen ouder worden, gaan ze zichzelf steeds meer met anderen vergelijken en heeft dit invloed op het zelfbeeld dat zij ontwikkelen. Tijdens de basisschoolperiode ontdekken kinderen dat iedereen verschillende emoties en behoeftes kan hebben en dat dit met elkaar kan botsen. Bij Villa Verboven vinden wij het belangrijk de kinderen te leren respectvol met elkaar om te gaan, positief met elkaar te communiceren en op zoek te gaan naar oplossingen bij problemen. In dit subhoofdstuk kunt u lezen hoe wij de sociale ontwikkeling ondersteunen en stimuleren op onze BSO.

---

### 2.3.1 SAMENSPEL

Kinderen ontwikkelen zich met name in de sociale ontwikkeling, doordat zij in contact komen met anderen door middel van samenspel. Villa Verboven biedt kinderen de mogelijkheid om spelenderwijs kennis te maken met de sociale vaardigheden en zich deze eigen te maken. De pedagogisch medewerkers van Villa Verboven geven de kinderen dan ook volop de mogelijkheid om met elkaar te spelen, waarin zij zich bewust zijn van de verschillende leeftijden en ontwikkelingsfasen van de kinderen.

De kinderen van de BSO komen in contact en spelen met kinderen op zowel de school als op de BSO, wat een hoop uitdagingen biedt op sociaal-emotioneel gebied. Zo maken zij kennis met ruzie, concurrentie, rekening houden met anderen, agressiviteit en assertiviteit. Doordat schoolgaande kinderen zich steeds verder ontwikkelen in hun empathie, kunnen zij zich al veel beter verplaatsen in anderen en kunnen zo ook steeds beter omgaan met conflicten, grenzen en regels. Ook oefenen kinderen met het beheersen van zichzelf. Vanaf een jaar of zes raken kinderen zich steeds bewuster van zichzelf en gaan ze zich steeds meer vergelijken met anderen. Op jonge leeftijd trokken kinderen zich nog vooral op aan de ouders, pedagogische medewerkers en de oudere kinderen. In de schoolgaande leeftijd zullen kinderen zich steeds meer gaan optrekken aan hun leeftijdsgenoten en vriendschappen sluiten. Vanaf een jaar of acht ontwikkelen kinderen het inzicht dat achter handelingen bepaalde intenties zitten en dat iemand dus iets goed bedoeld kan hebben. Wanneer kinderen de negen jaar naderen, groeit de behoefte aan privacy en ontwikkelen kinderen een eigen mening. Zo zullen zij regels niet meer zomaar aannemen, maar hier kritisch over nadenken en er eventueel hun mening over geven. Leeftijdsgenoten worden steeds belangrijker en kinderen raken steeds gevoeliger voor de meningen en gedragingen van deze leeftijdsgenootjes. Zo zullen kinderen hun eigen gedrag en uiterlijk gaan vergelijken met die van anderen en deze spiegelen op die van anderen.

Bij BSO Villa Verboven stimuleren wij het samenspel op verschillende manieren:

- De pedagogisch medewerkers spelen regelmatig mee met de kinderen. Tijdens deze momenten kunnen zij het samenspel observeren en, wanneer nodig, bijsturen. Zo kan een pedagogisch medewerker, een kind dat dit nog moeilijk vindt, bijvoorbeeld helpen met het juist verwoorden van zijn ideeën en emoties. Ook vervullen de pedagogisch medewerkers op deze momenten een voorbeeldrol en laten zij zien welk sociaal gedrag gewenst is.
- Er vinden regelmatig groepsactiviteiten plaats waarbij kinderen in contact worden gebracht met elkaar. Sommige activiteiten vragen ook om samenwerking, bijvoorbeeld bij het doen van teamsporten. Pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen goed naar elkaar te kijken en te luisteren en kinderen leren bijvoorbeeld ook met elkaar te overleggen.
- Ook hebben wij een groot assortiment aan gezelschapsspellen. Deze spellen leren kinderen op een speelse manier omgaan met verschillende sociale vaardigheden als: het omgaan met spelregels, het wachten op je beurt en omgaan met winnen en/of verliezen.
- Er wordt regelmatig de mogelijkheid gegeven om, eventueel onder begeleiding van een pedagogisch medewerker, een toneelstuk of dans in elkaar te zetten en samen op te voeren. De pedagogisch medewerker laat de invulling hiervan zoveel mogelijk in handen van de kinderen. Zo leren zij samenwerken doordat ze met elkaar moeten overleggen, naar elkaars ideeën moeten luisteren en dus rekening moeten houden met elkaar.

- Wij geven de kinderen veel mogelijkheid en ruimte om eigen initiatief te nemen in spel. Zo kunnen zij volop experimenteren en oefenen met verschillende vaardigheden.

---

### 2.3.2 CONFLICTEN IN HET SAMENSPEL

Doordat de kinderen elkaar steeds meer zullen gaan opzoeken tijdens het spelen, kunnen er ook conflicten ontstaan tussen kinderen onderling. Schoolgaande kinderen zijn al beter in staat om zich te verplaatsen in andermans gevoelens en behoeftes, maar zullen ook met elkaar in conflict kunnen komen doordat zij het niet met elkaar eens zijn. Bij BSO Villa Verboven ondersteunen en begeleiden wij kinderen binnen conflicten in samenspel door:

- De kinderen te stimuleren om zelf hun sociale problemen op te lossen. De pedagogisch medewerkers zullen daarom niet direct ingrijpen maar eerst observeren en de kinderen de kans geven zelfstandig het conflict op te lossen. Wanneer de pedagogisch medewerkers zien dat dit niet lukt, of wanneer steeds hetzelfde kind als ‘winnaar’ of ‘verliezer’ uit de strijd komt, wordt hulp aangeboden. Dit doen wij door;
- De kinderen te ondersteunen bij de interacties en het goed kunnen verwoorden van de eigen gevoelens en behoeftes. Doordat de pedagogisch medewerkers actief luisteren en begrip tonen voor het conflict, wordt het vertrouwen teruggegeven aan het kind. Hierdoor ontstaat er meer kans op een succeservaring voor het kind.
- Erop toe te zien dat er geen kinderen worden buitengesloten en dat ieder kind, dat mee wil doen, dit op zijn eigen niveau kan doen.
- De kinderen te leren hoe zij rekening met elkaar kunnen houden. Dit leren de pedagogisch medewerkers de kinderen door het goede voorbeeld te geven en zelf voor te doen hoe je via overleg tot overeenstemming kan komen met elkaar.
- De pedagogisch medewerkers communiceren, wanneer zij ondersteunen bij conflicten, zelf vanuit de ik-vorm, dit draagt bij aan heldere communicatie en hierdoor worden niet onnodig anderen bij het conflict betrokken die hier niet om hebben gevraagd. Bijvoorbeeld: *‘Ik zie dat X graag mee wil doen met het spel, jullie spelen het liever met zijn tweeën, zullen we kijken hoe we dit samen op kunnen lossen?’*

*Alex (6) en Hugo (7) schoppen samen over met de bal. James (6) wil ook graag mee doen en springt er iedere keer tussen om ook de bal te kunnen schoppen. “Hou op James, wij voetballen samen!”, roept Alex boos. “Ik wil ook de bal!”, roept James terug en hij pakt de bal en rent weg. Alex rent erachteraan, geeft James een duw en pakt de bal weer terug. De pedagogisch medewerker heeft het moment geobserveerd en stapt er nu op af: “James en Alex, wat is er aan de hand?” “Wij zijn samen aan het voetballen maar James pakt de bal telkens af”, zegt Alex. “Ik wil ook met de bal spelen”, zegt James. “Oke, dus Alex en Hugo zijn samen aan het voetballen en Alex is boos omdat James de bal pakt en James is boos omdat hij ook graag met de bal wil spelen, klopt dat?”, vraagt de pedagogisch medewerker. De jongens knikken. “Hoe zouden jullie dit met elkaar kunnen oplossen?”, vraagt de pedagogisch medewerker. “James kan ook gewoon vragen of hij met ons mee mag doen of hij moet een eigen bal pakken”, zegt Alex. “Dat klinkt als twee goede oplossingen, wat vind jij ervan James?”, vraagt de pedagogisch medewerker. “Mag ik met jullie meedoen?”, vraagt James. “Ooke, maar dan moet je wel naar ons overschieten en niet telkens de bal wegschoppen”, zegt Alex. “Oké”, zegt James. “Goed opgelost jongens! Ga maar lekker voetballen”, zegt de pedagogisch medewerker en de jongens lopen weg.*

---

### 2.3.3 INTERACTIE KINDEREN ONDERLING STIMULEREN

De pedagogisch medewerkers van Villa Verboven stimuleren de kinderen in de sociale ontwikkeling, door hen met elkaar in contact te brengen en de onderlinge interacties te stimuleren. Hierin houden zij rekening met en sluiten aan op de verschillende leeftijden en leeftijdscategorieën.

- De kinderen krijgen de ruimte om met elkaar te spelen, maar ook naast elkaar te spelen. Door verschillende speelhoeken te creëren in de ruimte kan ieder kind een plek kiezen die zijn interesse wekt en daar in contact komen met kinderen die op dat moment dezelfde interesse hebben. Daarnaast stelt dit kinderen ook in de gelegenheid zich even terug te trekken wanneer ze daar behoefte aan hebben.



- De pedagogisch medewerkers observeren het samenspel en geven waar nodig begeleiding door even mee te spelen of een kleine interventie te plegen. Dit kan bijvoorbeeld door extra materiaal/speelgoed toe te voegen als zij ziet dat meerdere kinderen hier mee willen spelen.
- De pedagogisch medewerkers geven complimenten aan de kinderen wanneer zij zien dat zij op een positieve manier interactie hebben met elkaar, bijvoorbeeld wanneer ze elkaar helpen, of samen spelen.
- De pedagogisch medewerkers creëren momenten waarin positieve interactie onderling worden gestimuleerd. Bijvoorbeeld tijdens de vaste eetmomenten aan tafel, de pedagogisch medewerker kan dan helpen in het op gang brengen van een gesprek en kinderen stimuleren hieraan deel te nemen. Maar ook door kinderen actief te betrekken bij activiteiten.
- De pedagogisch medewerkers ondersteunen de kinderen bij interacties wanneer dit nog even niet zo soepel loopt om de kinderen in staat te stellen zichzelf verder te ontwikkelen en te groeien in sociale vaardigheden.
- Wanneer nieuwe of verlegen kinderen het nog spannend vinden om interacties aan te gaan met de andere kinderen besteden de pedagogisch medewerkers hier extra aandacht aan. Zij houden dit, met name tijdens de wenperiode, extra in de gaten en ondersteunen het kind hierin: *"Ik zie je naar de poppenhoek kijken waar Lisa en Mia spelen, wil je graag meedoen? Zullen we dat samen gaan vragen?"*.
- De pedagogisch medewerkers stimuleren kinderen om anderen te helpen, bijvoorbeeld door hen verantwoordelijk te maken voor bepaalde taken.
- De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen om hulp te vragen wanneer zij dit nodig hebben. Hierbij stimuleren zij ook om gebruik te maken van de hulp van andere kinderen, zodat zij minder afhankelijk worden van de pedagogisch medewerkers *"Yuri is ontzettend goed met lego, vraag maar of hij jou kan helpen"*.
- De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen om andere kinderen te troosten en maken hen alert op de emoties van anderen.
- De pedagogisch medewerkers stimuleren een positief groepsgevoel door samen activiteiten te ondernemen. Ook is er tijdens het eerste eetmoment aandacht om ieder kind even individueel te verwelkomen en aandacht te geven, zodat ieder kind zich gezien en erkend voelt.
- De pedagogisch medewerkers vervullen altijd een voorbeeldrol voor de kinderen, zo ook in het laten zien van positief sociaal gedrag.
- Tijdens groeps gesprekken verdeelt de pedagogisch medewerker de aandacht tussen de kinderen en zorgt ervoor dat ieder kind aan de beurt komt om deel te nemen aan het gesprek.
- De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen om naar elkaar te luisteren, dit doen zij door zelf goed te luisteren naar wat er gezegd wordt en wanneer nodig samen te vatten of de boodschap voor de kinderen te verduidelijken.

Bij Villa Verboven hechten wij veel waarde aan een gemoedelijke en goede sfeer op de BSO. Sfeer is bepalend voor het groepsgebeuren en wordt mede bepaald door reacties op elkaar. Zo kun je dit ook omdraaien en zeggen dat het groepsgebeuren bepalend is voor de sfeer. De groep en de sfeer zijn dus in constante wisselwerking met elkaar. De groep heeft invloed op het individuele kind en omgekeerd. En ook de pedagogisch medewerkers hebben invloed op de groep en het kind. Wij vinden het dan ook belangrijk hier aandacht aan te besteden en hier bewust mee om te gaan. Kinderen kunnen zich nog mee laten voeren in de emoties van anderen, vooral als zij deze nog niet goed begrijpen, zoals boosheid of verdriet. Maar gelukkig werkt dit ook omgekeerd en kan vrolijkheid en enthousiasme ook aanstekelijk zijn. Wij vinden het belangrijk dat pedagogisch medewerkers ook open zijn over eigen emoties en gevoelens. Ook zij zitten soms niet lekker in hun vel of balen even ergens van. Kinderen kunnen hier gevoelig voor zijn en op reageren, zij hebben vaak snel in de gaten dat er 'iets' aan de hand is. Wij vinden het belangrijk dat de pedagogisch medewerkers eerlijk zijn tegen de kinderen, ook in het tonen van emoties. Wij willen graag dat de kinderen leren hun emoties goed te verwoorden en kunnen hier zelf het goede voorbeeld in geven door dit ook te doen. Kinderen leren hiermee ook, dat ook volwassenen zich vrolijk of juist verdrietig kunnen voelen en dat alle emoties er mogen zijn. Echter denken wij wel dat het goed is om hier, voornamelijk met jonge kinderen, niet te diep op in te gaan. Het is belangrijk dat de betrokken kinderen de emotie kunnen begrijpen, maar wij willen hierbij wel op hun niveau blijven.

## 2.4 WAARDEN EN NORMEN

Het overbrengen van normen en waarden speelt voortdurend een rol in de opvang van kinderen. Onder waarden worden opvattingen verstaan die voor een grote groep mensen belangrijk zijn en richting geven aan de omgang met elkaar. Bij Villa Verboven vinden wij waarden als respect voor elkaar en veiligheid voor iedereen erg belangrijk. Deze waarden worden weer ondersteunt door bepaalde normen (regels). Zo proberen we de kinderen bij Villa Verboven te leren dat:

- We wachten op onze beurt;
- Als je samen wil spelen je samen moet delen;
- Als je met elkaar wil spelen je elkaar moet kunnen verdragen;
- Het niet 'leuk' is om een ander te plagen of pijn te doen
- Een klein moment van aandacht hebben fijn is voor elkaar, bijvoorbeeld door naar een kort verhaal of een uitleg te luisteren;
- Gillen en schreeuwen niet prettig is;
- Je bij elkaar blijft tijdens het wandelen of in een speeltuin;
- Je niet uit eigen beweging de weg mag oversteken;
- Wat je zelf kan doen, je ook zelf doet;
- Opruimen er ook bij hoort;
- Je rekening met elkaar houdt in je handelen;
- Je respect toont voor mensen, dieren en dingen in je omgeving;
- Het tafelmoment een rustmoment is;
- Handen wassen uit school, na het buitenspelen, na een bezoek aan het toilet, na een knutselactiviteit en voor het aan tafel gaan.
- Je niet overal toegang toe hebt (het woonhuis en kantoor).

Kinderen mogen niet:

- Met eten gooien of spelen;
- Speelgoed opzettelijk kapot maken of hiermee gooien;
- Elkaar pijn doen.
- Knutselactiviteiten uitvoeren op niet daarvoor bestemde plekken;
- Met meer dan één kind gebruik maken van het toilet;
- Botsen met rijdend materiaal;
- Binnenspeelgoed meenemen naar buiten of andersom;
- Aan de spullen van de pedagogisch medewerkers komen;
- Zonder overleg alleen naar buiten.

De BSO kan gezien worden als een kleine 'mini-samenleving', waarin kinderen de geldende normen en waarden kunnen eigen maken en hiernaar kunnen leren handelen. De pedagogisch medewerkers brengen de kinderen in aanraking met deze normen en waarden door:

- Het goede voorbeeld te geven; de pedagogisch medewerkers zijn zich altijd bewust van hun voorbeeldrol en laten de kinderen zien wat positief gewenst gedrag is.
- Het hebben van regels; zie hierboven de regels die er zijn bij Villa Verboven. Wij zijn ons er wel van bewust dat regels hulpmiddelen zijn en geen onveranderlijke wetten. We gebruiken ze om kinderen te laten weten waar ze aan toe zijn. Teveel regels maken het voor de kinderen niet leefbaar en voor de pedagogisch medewerkers niet werkbaar. Soms moet er, in overleg, van de regels afgeweken worden. Wij hechten belang aan de ontwikkeling van een goede pedagogische relatie en zullen daarom regels altijd bespreekbaar maken met de kinderen en hierover in gesprek gaan.
- Corrigeren en grenzen stellen; de pedagogisch medewerkers zullen altijd positief corrigeren wanneer dit nodig is. Het kind wordt zoveel mogelijk op een niet-bestrafende manier benaderd en eisen wordt vermeden. Door te benoemen welk gedrag het kind laat zien, wat de gevolgen kunnen zijn en hoe het

zichzelf kan verbeteren, proberen wij het gedrag positief om te buigen. Ook zal de pedagogisch medewerker alternatieven bieden als iets wat het kind graag wil niet mogelijk is.

- Het hebben van rituelen; er is een vast dagritme op de BSO, zo hebben de kinderen duidelijke herken momenten en weten zij waar ze aan toe zijn. ook geven we bij Villa Verboven aandacht aan de volgende feestelijke dagen of gebeurtenissen. Wij doen dit omdat het een positieve bijdrage levert aan de groeps sfeer, maar ook om structuur te bieden gedurende het jaar. Het is iets om naartoe te leven en daarnaast een mogelijkheid voor de BSO om de kinderen kennis te laten maken met de verschillende feestdagen en hen uitleg te geven over de achtergronden van deze feestdagen.
  - Verjaardagen: wanneer het kind en de ouders dit willen, vieren wij de verjaardag van het kind. Het is de taak van de ouders om de traktatie te verzorgen als het kind wil trakteren. Wij hebben een voorkeur voor gezonde traktaties en zullen voor het kind zingen als het gaat trakteren.
  - Carnaval: tijdens carnaval vieren wij feest met carnavalsmuziek, schminken, maskers maken, verkleeden en dansen.
  - Pasen: tijdens Pasen doen wij verschillende activiteiten als paaseieren schilderen, paaseieren zoeken, paastakken versieren enzovoorts.
  - Vader- en moederdag: in aanloop naar vader- en moederdag krijgen kinderen de mogelijkheid iets te knutselen wat zij aan de ouders cadeau kunnen geven.
  - Sinterklaas: Villa Verboven kiest ervoor Sinterklaas te vieren. Met Sinterklaas krijgen de kinderen een groepscadeau.
  - Kerst: Tijdens de kerstperiode wordt er een echte kerstsfeer gecreëerd op de BSO. Dit doen wij door het neerzetten van een kerstboom en andere kerstversieringen op de groep. Ook zingen wij en luisteren wij naar kerstmuziek.

## 2.5 WAARNEMEN VAN DE ONTWIKKELING

### 2.5.1 OBSERVEREN EN OUDERGESPREKKEN

De pedagogisch medewerkers observeren dagelijks de kinderen tijdens het spelen op de groep. Jaarlijks brengen zij de observaties in kaart. Dit wordt bij BSO Villa Verboven in eerste instantie gedaan door een open observatie, waarbij de mentor van het kind antwoord geeft op een aantal vragen betreft diverse ontwikkelingsgebieden maar ook het welbevinden van het kind. Daarnaast is er een vragenlijst die de mentor samen met het kind invult. Oudere kinderen mogen dit uiteraard ook geheel zelf doen. Hierbij worden er vragen gesteld aan het kind, wat het leuk vindt op de BSO of minder leuk. Door de vragenlijst krijgen de pedagogisch medewerkers inzicht in het welbevinden van het kind en kan eventueel de ondersteuning en begeleiding van het kind worden aangepast op de behoefte van het kind.

Nadat de observatie heeft plaatsgevonden zal de ouders in dezelfde maand een uitnodiging ontvangen van de mentor voor een oudergesprek, waaraan zij kunnen deelnemen. Hierin zal de mentor de ontwikkeling, informatie en kennis die zij vanuit de observatie heeft verkregen met de ouders delen.

Hiernaast geven wij ouders ook de mogelijkheid om buiten dit gesprek om een afspraak te maken voor een één op één gesprek, om bij bijvoorbeeld zorgen over de ontwikkeling of gedrag van hun kind(eren) dit te kunnen bespreken met de mentor. Tijdens zo'n gesprek kunnen ouders en/of mentor hun zorgen bespreken, eventuele tips uitwisselen en wanneer nodig een plan van aanpak afstemmen.

### 2.5.2 OVERDRACHT NAAR SCHOOL

Een goede samenwerking met de basisschool is van groot belang. Kinderen zijn immers het eerste deel van de dag op de basisschool en komen vervolgens spelen op de BSO. Om deze reden zal de pedagogisch medewerker gedurende het ophalen contact hebben met de leerkrachten, indien er bijzonderheden zijn omtrent het kind. Op deze wijze kan er een overdracht plaatsvinden naar de ouders waar eventuele bijzonderheden die op school hebben plaatsgevonden ook overgedragen kunnen worden. Daarnaast zoekt de BSO de samenwerking op met school bij bijzonderheden in het gedrag of de ontwikkeling van het kind. Deze samenwerking zal alleen tot stand worden gebracht als de ouders hier schriftelijke toestemming voor geven.

### 2.5.3 OMGANG MET BIJZONDERHEDEN IN DE ONTWIKKELING

Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. In de meeste gevallen doorlopen kinderen de ontwikkeling zonder problemen of achterstanden. Echter kan het voorkomen dat een kind opvallend gedrag vertoont of achterblijft in zijn ontwikkeling. Opvallend gedrag is gedrag dat in de groep opvalt. Dat kan van alles betekenen, van druk tot teruggetrokken gedrag. Een kind kan opvallend gedrag vertonen, zonder dat er sprake is van gedrag waar je je zorgen om zou moeten maken. Het omgaan met opvallend gedrag is niet altijd makkelijk. We proberen daarom voor ieder kind een aanpak te bedenken die voor het kind werkt. Opvallend gedrag kan een grote invloed op de groep kinderen hebben, vooral als het als gevolg heeft dat de leiding veel tijd moet investeren in het kind. Dit kan ten koste gaan van de andere kinderen en sfeer op de groep. Bijvoorbeeld een extreem druk kind kan andere kinderen beïnvloeden en meedrekken in zijn gedrag. Dit kan betekenen dat we voor het ene kind kiezen om deze meer verantwoordelijkheden en taakjes te geven en bij een ander kind bijvoorbeeld een rustigere omgeving te creëren. Dit alles in overeenstemming en de behoefte van dit individuele kind.

We willen voorzichtig zijn in het plakken van etiketten, eigenlijk willen we helemaal geen etiketten plakken. Want als je een kind bijvoorbeeld bestempeld als druk, is het moeilijk te ontdekken wanneer het kind druk is. En wat de één druk vindt, vindt de ander heel normaal. Hoe je gedrag beoordeeld, hangt af van het moment waarop je observeert en ook van de persoon die observeert. We willen erachter komen wanneer een kind bepaald gedrag vertoont en we proberen te begrijpen waarom hij zich zo gedraagt. Het is ontzettend belangrijk om de positieve dingen te zien en te benoemen naar het kind en niet te vaak negatieve aandacht te geven. Daarnaast vinden wij het erg belangrijk om een scheiding te maken tussen wie het kind is, en hoe het zich gedraagt. Kinderen kunnen zich overschreeuwen, maar ondertussen kunnen ze bijvoorbeeld heel onzeker zijn. Een kind moet niet het gevoel krijgen dat het vervelend is, maar het kan wel zo zijn dat het zich vervelend gedraagt. De manier van benoemen van het gedrag heeft invloed op het gevoel van eigenwaarde van het kind. We willen de kinderen accepteren zoals ze zijn, dus ook als ze zich af en toe overschreeuwen. We accepteren het kind, maar niet het desbetreffende gedrag. We stellen dan duidelijk grenzen aan wat kan en mag, zonder het kind zelf af te wijzen. We willen de kinderen helpen om manieren van gedrag te ontwikkelen die hen kunnen helpen om plezieriger met andere mensen en ook met zichzelf om te gaan. Een manier die kan helpen bij jongere kinderen is afleiden door activiteiten aan te bieden die het kind alleen of samen met één van ons kan doen. Een kind dat heel druk is, kan bijvoorbeeld rustig worden door aan tafel te kleuren of samen met één van ons af te wassen. Wij hebben ervaren dat één op één contact een zeer gunstig effect op het kind heeft.

Doordat de pedagogisch medewerkers de kinderen nauwlettend volgen en de kinderen gedurende de dag observeren in de signalen die zij afgeven, kunnen eventuele bijzonderheden in de ontwikkeling tijdig worden gesignaleerd en opgepakt. Tijdige signalering maakt het mogelijk om advies en hulp in te schakelen, waardoor de nadelige gevolgen zo beperkt mogelijk blijven. Bij het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling, doorlopen de pedagogisch medewerkers de volgende stappen:

1. Signaleren van opvallend gedrag: de pedagogisch medewerkers van BSO Villa Verboven houden de kinderen gedurende de dag nauwlettend in de gaten, pikken signalen op en reageren hier op een passende wijze op. Wanneer signalen ons zorgen laten maken, worden deze in kaart gebracht en met de vaste collega's en mentor besproken. Indien de zorgen blijven dan worden de zorgen laagdrempelig gedeeld met de ouders. Ouders krijgen zo de kans om mee te denken en eventueel een verklaring te geven voor bepaalde opvallende signalen die het kind afgeeft. Wanneer er geen verklaring is voor het opvallende gedrag van het kind, blijft de pedagogisch medewerker het kind volgen in zijn of haar ontwikkeling.
2. Observaties doornemen en nogmaals observeren: wanneer niet duidelijk is wat de aanleiding is van het gedrag van het kind, worden allereerst de eerder samengestelde observaties doorgenomen. Wanneer blijkt dat hier onvoldoende in naar voren komt wat de aanleiding is van het gedrag van het kind, kan de pedagogisch medewerker besluiten om nogmaals te observeren. Er kan dan gebruik gemaakt worden van niet gestructureerd observeren, waarin het gedrag van het kind en de signalen die het afgeeft objectief worden beschreven. Deze observatie zal vervolgens besproken worden in een oudergesprek, waarin de kindontwikkeling met daarin opvallende gedragingen en signalen besproken worden met de ouders.
3. Eventueel inwinnen anoniem advies: na de signalen en gedragingen duidelijk in beeld te hebben gekregen door middel van een observatie kan een pedagogisch medewerker ervoor kiezen om naast advies te vragen van de leidinggevende ook anoniem advies te vragen van een externe organisatie zoals kabouterhuis, ouder kind teams of Alert4You. Zij kunnen eventueel handvatten bieden en adviseren in het bespreekbaar maken van het opvallende gedrag.

4. Oudergesprek en plan van aanpak: door middel van een gesprek met de ouders worden de zorgen omtrent de ontwikkeling van het kind besproken en wordt gezamenlijk gewerkt aan een plan van aanpak, in deze fase wordt tevens schriftelijke toestemming gevraagd voor de samenwerking met het basisonderwijs. Het is van belang om dit ook echt gezamenlijk met de ouders en met het basisonderwijs te doen. Door de gezamenlijke inbreng hier een inbreng, werken zowel de ouders, het basisonderwijs als BSO Villa Verboven op één lijn en voelen zich betrokken bij het plan van aanpak. Het kind ontvangt extra ondersteuning op dat gebied waarin hij of zij het nodig heeft. Dit kan door de pedagogisch medewerkers op de groep én door ouders zelf thuis uitgevoerd worden.
5. Eventueel inschakelen externe hulp: mocht het plan van aanpak niet het gewenste effect hebben, dan kan ervoor gekozen worden om (in overleg met de ouders, basisonderwijs en de leidinggevende) externe hulp in te schakelen zoals een logopedist of consultatiebureau. Deze externe deskundige kan het betreffende kind eventueel observeren op de groep en de pedagogisch medewerkers en ouders voorzien van handvatten in de omgang met en aanpak van de bijzondere ontwikkeling. Hiervoor dienen ouders echter wel eerst toestemming te geven. Bij een vermoeden van kindermishandeling, hanteren wij de stappen van de meldcode, zoals deze beschreven staan in ons beleid veiligheid en gezondheid. Daarnaast kunnen ouders doorverwezen worden naar professionele hulp, waarna de hulpvraag in het thuisfront zal worden behandeld.

Wanneer pedagogisch medewerkers dit stappenplan doorlopen, stellen zij de leidinggevende en de pedagogisch coach hiervan op de hoogte. Zo kunnen zij het verloop van het doorlopen van het stappenplan volgen en monitoren en waar nodig ondersteuning bieden in bijvoorbeeld het observeren van het betreffende kind, het laagdrempelig bespreken van de signalen met de ouders, het voeren van het oudergesprek, het opstellen van een plan van aanpak en het inschakelen van of doorverwijzen naar professionele hulp.

#### Toerusting en ondersteuning pedagogisch medewerkers:

Uiteraard is bijscholing omtrent het onderwerp opvallende ontwikkeling ook van belang. Om deze reden komt dit onderwerp minstens één keer per jaar aan bod. Dit kan in de vorm van een studiedag, een cursus, een vergadering of een workshop op locatie. De bijscholing kan zowel door een externe organisatie worden geboden als intern medewerkers. Met de bijscholing krijgen de medewerkers de kans om de kennis te vergroten en op te frissen. Tevens blijven pedagogisch medewerkers actief bezig met de ontwikkelingspedagogiek van het kind waardoor zij beter en adequater kunnen reageren op signalen van kinderen. Er wordt voor elk jaar een jaarplanning opgesteld waarbij er wordt gekozen welke opleidingen, cursussen en of workshops de pedagogisch medewerkers het betreffende jaar zullen volgen. Op locatie is meer informatie aanwezig over de scholing jaarplanning.

Daarnaast is er een pedagogisch coach binnen BSO Villa Verboven, één keer per jaar organiseert zij een intervisie, waarbij opvoedkundige en pedagogisch vragen met betrekking tot opvallend gedrag, ontwikkelingsproblematiek en andere pedagogische vraagstukken met betrekking tot de begeleiding kunnen worden gesteld. Gedurende deze intervisie wordt er tevens gekeken naar alle kinderen met opvallend gedrag. Gedurende het jaar komt de pedagogisch coach bijna maandelijks langs en hebben de pedagogisch medewerkers de mogelijkheid om vragen te stellen en krijgen zij indien nodig extra begeleiding.

---

#### 2.5.4 CONTACT EN COMMUNICATIE MET OUDERS

De ouders brengen hun kind(eren) onder bij Villa Verboven en daarom is contact met ouders erg belangrijk. Hierin is het belangrijk dat de ouders het kind met een gerust hart bij ons achterlaten en er een goede interactie is tussen de ouders en de leidster.

Het contact met ouders vindt vooral plaats tijdens de haalmomenten, in de vakanties is dit ook bij het brengmoment. Er is dan een moment voor een mondelinge overdracht. Daarnaast kunnen ouders altijd bellen of een berichtje sturen via WhatsApp om te vragen hoe het gaat met hun kind tijdens het verblijf op Villa Verboven.

Als het noodzakelijk is om nog dieper in te gaan op bepaalde zaken, dan kunnen ouders altijd een gesprek aanvragen.

Communicatie vinden wij essentieel voor het bieden van verantwoorde buitenschoolse opvang. Buiten de overdrachten die iedere opvangdag plaatsvindt kunnen ouders ons ook altijd bereiken via de WhatsApp (ook

buiten openingstijden) en telefonisch tijdens openingstijden. BSO Villa Verboven heeft naast een vaste telefoon ook een mobiele telefoon, deze wordt altijd gecontroleerd door de leidsters als zij op de BSO aanwezig zijn en de berichten kunnen dan worden beantwoord. Deze manier van communicatie is laagdrempelig en daarom ook makkelijk voor ouders om dingen door te geven, een voorbeeld hiervan is als een kind in de ochtend ziek is en niet naar school gaat dus ook niet door ons op hoeft te worden gehaald.

Via de e-mail wordt er met de ouders gecommuniceerd over de inventarisatie van de aanwezigheid van de kinderen tijdens vakanties en kunnen er na wens van de ouders ook andere zaken gecommuniceerd worden.

We streven er naar om de ouders minimaal vier keer per jaar per email een nieuwsbrief te sturen. In deze nieuwsbrief worden belangrijke mededelingen gedaan. Mocht het nodig zijn, bijvoorbeeld bij de constatering van hoofdluizen bij meerdere kinderen op BSO Villa Verboven, dan wordt dit gecommuniceerd via het communicatiebord in de centrale hal en via een extra e-mail buiten de nieuwsbrief om.

## HOOFDSTUK 3: BSO VILLA VERBOVEN INFORMATIE VOOR OUDER EN KIND

### 3.1 BASISGROEPEN

#### 3.1.1 BASISGROEP

BSO Villa Verboven kan in totaal 60 kinderen opvangen, hierbij wordt gewerkt met 3 basisgroepen:

| Groep                              | Aantal kinderen | Aantal pedagogisch medewerkers |
|------------------------------------|-----------------|--------------------------------|
| <b>Groep 1 (4-13 jaar) beneden</b> | 22              | 2                              |
| <b>Groep 2 (4-13 jaar) beneden</b> | 16              | 2                              |
| <b>Groep 3 (4-13 jaar) boven</b>   | 22              | 2                              |

#### 3.1.2 VERLATEN VAN DE BASISGROEP

Het is mogelijk voor de kinderen om de eigen basisgroep te verlaten voor activiteiten. Bij BSO Villa Verboven erkennen wij een aantal situaties waarin de kinderen de eigen basisgroep kunnen verlaten:

1. **Tijdens buitenspelen.** Buitenspelen is een heerlijke activiteit voor de kinderen, ze kunnen rennen, ontdekken en hun energie kwijt. BSO Villa Verboven beschikt over een eigen buitenspeelplaats die is ingericht voor de kinderen. De pedagogisch medewerkers spelen samen met de kinderen buiten. Voor het buitenspelen houden de pedagogisch medewerkers de werkafspraken zoals beschreven in het beleid veiligheid en gezondheid aan.
2. **Uitstapjes.** Om de wereld in het echt te ontdekken is het goed om ook uitstapjes te ondernemen. Dit kunnen wandelingen zijn in de buurt en met zijn allen naar de supermarkt voor een boodschap tot een uitstapje naar een kinderboerderij of een park. Een feit is dat uitstapjes ten alle tijden veilig moeten plaatsvinden. Zo wordt er ten alle tijden voldaan aan het BKR en worden de werkafspraken die zijn gemaakt omtrent uitstapjes strikt gevolgd om ongevallen zoveel mogelijk te voorkomen.
3. **Tijdens het opendeurenbeleid.** Het opendeurenbeleid houdt letterlijk in dat de deuren tussen de groepen "open" zijn, waardoor kinderen zelf kunnen kiezen in welke ruimte zij willen spelen. Tijdens de eetmomenten eten de kinderen aan hun eigen basisgroep tafel met de kinderen uit de eigen basisgroep en de vaste pedagogisch medewerkers. Bij BSO Villa Verboven is er, buiten de eetmomenten, altijd sprake van het opendeurenbeleid voor de kinderen van de basisgroepen. Dit betekent dat de kinderen na het eetmomenten over de gehele locatie mogen spelen, hierbij mogen zij kiezen waarmee en met wie zij willen spelen..

*BKR tijdens opendeurenbeleid:*

Wanneer de kinderen tijdens het opendeurenbeleid de eigen basisgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de basisgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het aantal aanwezige kinderen per originele basisgroep. De kinderen zijn vrij om over de gehele locatie te spelen.

#### 3.1.3 SAMENVOEGEN

Bij BSO Villa Verboven kan het voorkomen dat groepen samen worden gevoegd. Uitgangspunt is dat de basisgroep een vaste groep is, waarbij van tevoren bekend is welke dit is (en welke beroepskrachten hierbij horen). Dit betekent dat het niet is toegestaan om dagelijks, aan de hand van het aantal aanwezige kinderen, te

bepalen hoe de groepen worden ingedeeld. Samenvoegen betekent dat de gehele basisgroep samenvoegen, en niet slechts enkele kinderen van een groep.

Er zijn wettelijk toegestaan twee manieren om samen te voegen;

#### *1. Structureel samenvoegen*

Bij structureel samenvoegen wordt een samengestelde basisgroep gecreëerd, waardoor dit wel binnen de regelgeving kan plaatsvinden. Dit is bijvoorbeeld het geval als er op bepaalde dagen structureel minder kinderen worden geplaatst, en er sprake is van een minder aantal groepen dan op de overige dagen. Zo kan het zijn dat een kind als basisgroep de 'A' heeft, maar op woensdag minder kinderen geplaatst worden dan de basisgroep 'B' en de basisgroep 'A' samen één groep vormen. Dit betekent dat er een kind op een ander basisgroep wordt opgevangen. Ouders dienen een schriftelijke toestemming te geven indien er sprake is van structureel samenvoegen. Bij de intake zal er schriftelijke toestemming worden gevraagd aan alle ouders voor het structureel samenvoegen.

#### *Structureel samenvoegen bij BSO Villa Verboven:*

Bij BSO Villa Verboven wordt op de volgende momenten structureel samengevoegd:

- a. Aan het einde van de dag voegen wij zeer incidenteel samen vanaf 18:00 indien het kindaan aantal het toelaat, hierbij voegen wij samen op de begane grond van het pand. Dit gebeurt alleen als er minder dan 22 kinderen aanwezig zijn. Door de zeer ruime personele bezetting is dit zeer zeldzaam. Ouders dienen hiervoor geen schriftelijke toestemming te geven. Voor het samenvoegen aan dagranden wordt geen schriftelijke toestemming gevraagd. De dagranden worden beschouwd als werkwijze, er wordt in de praktijk samengevoegd op de dagranden zoals beschreven in het pedagogisch beleidsplan. Ouders worden hier tevens van op de hoogte gesteld tijdens de intake.
- b. Op de woensdag en vrijdag worden alle groepen samengevoegd op groep 1. Dit betekent dat er deze dag slechts één basisgroep is geopend.

#### *2. Incidenteel samenvoegen bij BSO Villa Verboven:*

Tijdens vakanties kan het aantal kinderen dagelijks wisselen. Er mag niet dagelijks worden bepaald dat de basisgroep wordt opgeheven. Het is echter zowel op organisatorisch als pedagogisch vlak niet wenselijk als bij een zeer laag aantal kinderen in een groep toch verplicht in de eigen groep met de daarbij behorende beroepskracht moet worden verbleven. Om deze reden inventariseert BSO Villa Verboven voor de vakantieperiode wanneer kinderen afwezig zijn. Hierdoor heeft BSO Villa Verboven de mogelijkheid om in kaart te brengen op welke dagen er sprake is van zeer laag aantal kinderen. Aan de hand van deze inventarisatie zal BSO Villa Verboven in kaart brengen wanneer en op welke wijze de basisgroepen zullen samenvoegen. Tijdens een zeer lage bezetting (minder dan 22 kinderen) worden alle kinderen opgevangen in één basisgroep op de begane grond. Uiteraard wordt met het samenvoegen in vakantieperiode rekening gehouden met de emotionele veiligheid van de kinderen, zo wordt bij het samenvoegen gestreefd naar het inzetten van één vertrouwde pedagogisch medewerker van de groep.

De ouders worden door middel van een bericht vooraf geïnformeerd over welke basisgroep wordt samengevoegd, in welke basisgroep de kinderen worden opgevangen en wanneer. Dit betekent dat tijdens vakantieperiodes kinderen in een andere basisgroep dan de eigen basisgroep opgevangen kunnen worden. Ouders dienen voor de specifieke data dat er incidenteel wordt samengevoegd schriftelijke toestemming te geven. Deze schriftelijke toestemming wordt gegeven bij het accepteren van de algemene voorwaarden.

### 3.2 DAGINDELING

Om structuur te bieden in de dag werken wij met een vaste dagindeling. Zo voelen de kinderen zich emotioneel veilig en geborgen omdat zij weten waar ze aan toe zijn.

- 12.15 worden op woensdag en vrijdag alle kinderen van groep 1 en 2 opgehaald.
- 12.30 Alle kinderen gaan naar het toilet, wassen hun handen en gaan aan tafel zitten. Zo hoeven de kinderen tijdens het eetmoment niet van tafel en werkt dit niet verstorend tijdens het groepsmoment.

- 12.45 Alle kinderen krijgen melk of water en brood met beleg. De kinderen mogen zelf hun boterham smeren en daarna lekker op eten. De kinderen mogen eerst iets hartig kiezen zoals vleeswaren of kaas en bij een tweede boterham mogen ze uit alle soorten beleg kiezen.
- 13.15 Na het eetmoment bieden de pedagogisch medewerkers een rustmoment aan. De kinderen kunnen dan even tot rust komen voordat er een activiteit wordt gestart. De kinderen mogen een boekje lezen of rustig vrij spelen. Af en toe mogen de kinderen een film kijken op de televisie.
- 13.45 De kinderen krijgen een activiteit aangeboden of mogen zelf een activiteit kiezen.
- 14.30 Speelgoed waar niet mee wordt gespeeld wordt opgeruimd.
- 14.30 Alle groepen worden tussen 14.30 en 15.00 van school opgehaald.
- 15.00 Bij binnenkomst hangen alle kinderen hun jas en tas in hun eigen luizenzak en gaan de schoenen in de schoenenbak. De kinderen gaan naar het toilet, wassen hun handen en gaan aan tafel.
- 15.15 Alle kinderen krijgen wat drinken, een stuk fruit en een koekje. Iedereen krijgt de gelegenheid om te vertellen hoe zijn dag op school is geweest. Voordat we van tafel gaan bespreken we wat iedereen wil doen en maken we afspraken. Wanneer de kinderen het moeilijk vinden om een activiteit te kiezen, kunnen ze gebruik maken van het activiteitenboekje. Hierin staan alle activiteiten die zij op Villa Verboven kunnen doen.
- 15.30 De eerste activiteit kan gestart worden.
- 16.00 Nadat alles is opgeruimd kan er een gezamenlijke activiteit aan tafel gestart worden of een zelfstandige activiteit aan tafel worden gedaan.
- 16.30 Alles wordt weer opgeruimd en alle kinderen komen aan tafel. De kinderen krijgen nog wat te drinken en een stukje kaas, worst of komkommer, tomaat en paprika.
- 17.00 De kinderen kiezen nog een activiteit die zij kunnen doen totdat zij worden opgehaald.
- 18.30 Villa Verboven sluit.

Wanneer iemand anders uw kind komt ophalen, geef dan de naam van de persoon en het tijdstip aan de pedagogisch medewerker door. De pedagogisch medewerkers laten uw kind niet met derden meegaan.

Wanneer de school uit is staat er buiten bij de school een pedagogisch medewerker klaar om de kinderen op te halen. De kinderen melden dat ze er zijn en wachten tot iedereen aanwezig is. Vervolgens gaan de kinderen met de bus of te voet richting de BSO. Als er kinderen op de fiets zijn fietsen zij onder begeleiding naar de BSO. Alleen als ouders mondelinge toestemming geven dat de kinderen alleen mogen fietsen mag dit.

Als extra service, naast het brengen en halen van school, kunnen wij uw kind ook naar sportclubs binnen Rossum brengen en halen. Hierbij wordt altijd gekeken naar de groep en op welke manier de groep dit toelaat. Mochten er veel kinderen aanwezig zijn dan kunnen de kinderen die het leuk vinden mee naar de sportclub om het kind weg te brengen. Het brengen en halen van uw kind naar sportclubs buiten Rossum vergt een grotere organisatie maar wij zullen in overleg met u als ouder en het team ons uiterste best doen om dit op een goede manier te organiseren.

#### *De groepsruimte:*

De ruimte die wordt gebruikt voor de kinderopvang is zodanig ingericht dat de kinderen zelf veel kunnen pakken en doen. Dit komt ook overeen met onze visie dat kinderen, als ze dit willen en kunnen, zelfstandig kunnen gaan spelen.

Er is bijv. gebruikgemaakt van transparante bakken zodat de kinderen goed kunnen zien waar ze mee kunnen spelen. Ook de toegankelijkheid van het speelgoed is zo gesitueerd dat ze dit zelf kunnen pakken. We hebben ervoor gekozen de ruimte overzichtelijk en enigszins prikkelarm te houden. Dit realiseren wij onder andere door het creëren van verschillende hoeken, zo hebben wij bijvoorbeeld:

- Een hoek voor rollenspel: met een keukentje, tafeltje en stoeltjes en verschillende poppenspullen.
- Een hoek voor constructief spel: met verschillende bouwmaterialen als lego, kapla en knex.
- een "chill hoek": met een bank en een boekenkast, waar kinderen kunnen relaxen en kunnen ontspannen met een leuk boek.
- Een knutselhoek: met een grote knutselkast met verschillende materialen en een grote tafel waar kinderen vrij kunnen knutselen, maar ook regelmatig een activiteit wordt aangeboden.



Door de verschillende hoeken af te bakenen met bijvoorbeeld kasten wordt het spel van de kinderen minder snel verstoord doordat ze minder last hebben van prikkels van buitenaf, hierdoor kan meer geconcentreerd spel ontstaan. De speelhoeken worden uitnodigend ingericht waardoor het aantrekkelijk oogt voor de kinderen om te gaan spelen (denk aan pannetjes met etenswaren die al klaar staan in het keukentje, een plantje en servies op het tafeltje en boeken mooi uitgestald op de boekenkast).

Daarnaast hebben wij ook nog een bovenverdieping, speciaal ingericht voor de oudere kinderen van onze BSO, zodat ook zij nog voldoende uitdaging vinden.

### 3.3 EXTRA DAGEN, EN RUILDAGEN

Extra dagen:

Bij BSO Villa Verboven is het mogelijk om extra dagen af te nemen. Extra dagen dienen zo vroeg mogelijk maar in ieder geval zeven dagen van tevoren te worden aangevraagd per mail of mondeling bij de leidinggevende. De leidinggevende zal kijken of het kind extra kan komen op deze dag. Het kind kan extra komen indien:

1. Er plek is op de eigen basisgroep of er plek is op een andere basisgroep, voor de opvang op een andere basisgroep gedurende een extra dag dienen ouders een schriftelijk toestemmingsformulier te tekenen. Hierbij worden de volgende richtlijnen aangehouden:
  - a. De maximaal aantal toegestane kinderen van de basisgroep niet wordt overschreden
  - b. De beroepskracht-kindratio wordt niet overschreden.
  - c. Het mogelijk is het kind van school op te halen
  - d. De geplande uitstapjes door kunnen gaan

Ruildagen:

Daarnaast is het mogelijk om dagen te ruilen. De dagen waarop het kind niet aanwezig was door ziekte of vakanties, kunnen niet geruild worden. Indien er geruild wordt kan de ruiling binnen twee weken plaatsvinden (zeven dagen voor de originele opvangdag en zeven dagen na de originele opvangdag).

Het aanvragen van een ruiling dient te worden gedaan bij de leidinggevende mondeling of per mail. De leidinggevende zal kijken of het kind kan ruilen naar de gewenste dag. Het kind kan ruilen indien:

1. Er plek is op de eigen basisgroep of er plek is op een andere basisgroep, voor de opvang op een andere basisgroep gedurende een ruildag dienen ouders een schriftelijk toestemmingsformulier te tekenen. Hierbij worden de volgende richtlijnen aangehouden:
  - a. De maximaal aantal toegestane kinderen van de basisgroep niet wordt overschreden
  - b. De beroepskracht-kindratio niet wordt overschreden
  - c. Er geen extra beroepskracht ingezet hoeft te worden
  - d. Het mogelijk is het kind van school op te halen
  - e. De geplande uitstapjes door kunnen gaan

Wij dragen er zorg voor dat het kind zich, ook wanneer het opgevangen wordt op een andere groep dan zijn basisgroep, altijd emotioneel veilig voelt. Doordat op BSO Villa Verboven met een vast team van pedagogisch medewerkers wordt gewerkt kennen alle medewerkers alle kinderen en is iedereen op de hoogte van eventuele bijzonderheden. Ook de pedagogisch medewerkers van een andere basisgroep zijn voor het kind een vertrouwd gezicht.

### 3.4 OPENINGSTIJDEN EN SLUITINGSDAGEN

*BSO Villa Verboven is op de volgende tijden geopend:*

*Voorschoolse opvang (op aanvraag):*

Maandag t/m vrijdag 7.30 – 8.30

*Naschoolse opvang:*

Woensdag en vrijdag van 12.00 -18.30

Maandag, dinsdag en donderdag van 14.00 -18.30

*Tijdens schoolvakanties:*

Maandag t/m vrijdag 7.30-18.30 (De woensdag is een zeer rustige dag waarop de BSO gesloten kan zijn ivm te weinig kinderen)

Een halve dag opvang in de schoolvakanties is van 7.30-13.00 of van 13.00-18.30.

Tijdens schoolvakanties vragen wij ouders om kinderen voor 09:30 te brengen in verband met onze dagplanning. Wanneer er uitstapjes plaatsvinden, kan aan ouders gevraagd worden kinderen voor 09:00 te brengen zodat op tijd weggegaan kan worden. Dit wordt, gelijktijdig met het vakantieprogramma, aan ouders gecommuniceerd.

Villa Verboven is gesloten op de volgende dagen:

- Nieuwjaarsdag
- 1<sup>ste</sup> en 2<sup>de</sup> Paasdag
- Koningsdag
- Bevrijdingsdag (1x in de vijf jaar 2020, 2025 etc.)
- Hemelvaartsdag en op de dag na Hemelvaart
- 1<sup>ste</sup> en 2<sup>de</sup> Pinksterdag
- Kerstavond sluiten wij om 16:00
- 1<sup>ste</sup> en 2<sup>de</sup> Kerstdag
- Oudejaarsdag sluiten wij om 16:00

### 3.5 OUDERCOMMISSIE

De Wet kinderopvang geeft ouders het recht de kinderopvang te beïnvloeden op belangrijke beleidsonderwerpen. Hiervoor is er een oudercommissie: zij mogen gevraagd en ongevraagd advies geven over diverse onderwerpen binnen BSO Villa Verboven. Het reglement van de oudercommissie beschrijft de regelingen en afspraken waarbinnen de medezeggenschap bij BSO Villa Verboven uitgevoerd wordt, zoals bijvoorbeeld het uit te voeren beleid. De oudercommissie bepaalt zelf haar werkwijze en taakverdeling en legt dat vast in een huishoudelijk reglement.

De oudercommissie heeft als doel de belangen van de kinderen en de ouders van BSO Villa Verboven waar de oudercommissie aan verbonden is zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen. De oudercommissie bevordert goede en heldere informatie aan ouders, de betrokkenheid van ouders bij de kinderopvang en fungeert als aanspreekpunt voor ouders met klachten en informeert hen zo nodig over de klachtenregeling.

### 3.6 KLACHTEN

In het kader van de wet kinderopvang is er een interne klachtenregeling opgesteld voor BSO Villa Verboven. Ondanks de goede zorgen en de hoge kwaliteit die BSO Villa Verboven nastreeft kan er in de samenwerking tussen ouders, kinderen en pedagogisch medewerkers een klacht ontstaan. BSO Villa Verboven neemt klachten serieus en ziet de klacht als een moment om van te leren en te groeien. Om op deze wijze de kwaliteit van de kinderopvang nog verder te verhogen.

BSO Villa Verboven onderscheidt twee soorten officiële klachtenregelingen:

- **Interne klachtenregeling:** Bij voorkeur maken ouders/ verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de directe betrokkenen. Mocht dit niet leiden tot een bevredigende oplossing dan kan er een officiële klacht worden ingediend. Deze officiële klacht dient schriftelijk kenbaar gemaakt te worden bij de leidinggevende. De leidinggevende zal de klacht in behandeling nemen, mocht de klacht een vermoeden van kindermishandeling betreffen dan treedt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking. De interne klachtenprocedure wordt daarmee afgesloten. Nadat de klacht in behandeling is genomen zal de leidinggevende contact opnemen met de betrokkene en eventueel de oudercommissie bij de klachtenprocedure betrekken. Binnen ten minste 6 weken na het indienen van de klacht, zal een schriftelijke en gemotiveerde oordeel, inclusief concrete termijnen waarbinnen eventuele maatregelen zullen worden gerealiseerd, verstuurd worden naar de ouder.

Voor meer informatie over de interne klachtenregeling kunt u kijken in de interne klachtenregeling die op locatie inzichtelijk is.

- **Externe klachtenregeling:** Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en mediation bij de geschillencommissie, gevestigd in Den Haag. Of het aanmelden van het geschil bij de Geschillencommissie [www.degeschillencommissie.nl](http://www.degeschillencommissie.nl).

In sommige gevallen is het van belang de klacht rechtstreeks in te dienen bij de Geschillencommissie, namelijk wanneer:

- De kinderopvangorganisatie niet binnen 6 weken heeft gereageerd op de schriftelijke klacht;
- De ouders en de kinderopvangorganisatie het niet binnen 6 weken eens zijn geworden over de afhandeling van een klacht;
- De kinderopvangorganisatie geen adequate klachtenregeling heeft.

In uitzondering op het bovenstaande mogen ouders meteen een geschil indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang als in redelijkheid niet van ouders kan worden verlangd dat zij onder de gegeven omstandigheden een klacht indienen bij de kinderopvangorganisatie.

Dit kan bijvoorbeeld zijn bij klachten over intimidatie of wanneer ouders bang zijn dat het voorleggen van hun klacht vervelende consequenties kan hebben.

De Geschillencommissie beoordeelt in individuele gevallen of aan de voorwaarden hiervoor wordt voldaan.

## HOOFDSTUK 4: WET KINDEROPVANG

### 4.1 DRIE-UURSREGELING

Op een aantal vastgestelde momenten op de dag mag er worden afgeweken van het beroepskracht-kindratio (BKR). Dit betekent dat er tijdelijk minder pedagogisch medewerkers ingezet mogen worden, waarbij in ieder geval minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers aanwezig dient te zijn.

Bij een openingstijd van 10 uur of langer mag er maximaal drie uur worden afgeweken van het BKR, de zogeheten drie-uursregeling. Gedurende schooldagen geldt er een half uur regeling.

De regeling treedt in werking zodra een pedagogisch medewerker meer dan het toegestane aantal kinderen in haar eentje opvangt. In de kindplanning wordt bijgehouden wanneer kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt wanneer er van het BKR wordt afgeweken.

Als blijkt dat we meer dan drie uur / een half uur af gaan wijken volgens de BKR op een dag (incl. de pauzes), wordt het rooster incidenteel of structureel aangepast, naargelang de situatie.

Op het moment dat de drie-uursregeling in werking is getreden en er slechts één PM'er in het pand is, zorgen we altijd voor een tweede volwassene die aanwezig is in het pand, bijvoorbeeld een stagiaire (18+) of de leidinggevende.

De drie-uursregeling wordt ieder drie maanden geëvalueerd en indien nodig (in overleg met de O.C) aangepast. Indien de regeling wordt aangepast worden ouders ten alle tijden door middel van een nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de vernieuwde regeling.

### 4.2 INZET STAGIAIRES EN VRIJWILLIGERS

#### 4.2.1 STAGIAIRES:

De stagiaire is bij ons om zichzelf verder te ontwikkelen als pedagogisch medewerker. De taken die een stagiaire kan uitvoeren:

## **1. MBO Pedagogisch werker 3 en 4 Kinderopvang**

### ● Leerjaar 1

In dit leerjaar begint de stagiaire met name aan het observeren van de kinderen en hun spelgedrag. Ook het schoonmaken van de ruimtes en het speelgoed behoort tot de taken. In dit leerjaar legt de stagiaire contact met de kinderen door zich voor te stellen en spelvormen met de kinderen te doen. De stagiaire leert in overleg met de pedagogisch medewerkers op de groep, in te schatten welk spel voor welk kind geschikt is en het niveau van het spel waar nodig aan te passen. In dit leerjaar mag de stagiaire niet zelfstandig met de kinderen spelen.

De stagiaire heeft beperkt contact met de ouder/ verzorger. Dit beperkte contact houdt in dat de stagiaire zichzelf onder begeleiding van een pedagogisch medewerker voorstelt en de ouders groet (goedemiddag en fijne avond) De stagiaire doet geen inhoudelijke overdrachten.

### ● Leerjaar 2

Tijdens leerjaar 2 breidt de stagiaire zijn of haar observaties verder uit en gaat daarover in gesprek met de pedagogische medewerkers op de groep. Het schoonmaken van de ruimtes en het speelgoed behoort ook in leerjaar 2 tot de taken. De stagiaire heeft contact met de kinderen en maakt in overleg met de pedagogisch medewerkers activiteiten plannen en voert deze uit. Hierbij wordt rekening gehouden met het niveau en de ontwikkeling van de kinderen. In de loop van het leerjaar gaat de stagiaire starten met overdrachten onder begeleiding van een pedagogisch medewerker. De stagiaire doet nooit de overdrachten alleen. De BBL stagiaire zal vanaf leerjaar 2 formatief worden ingezet als pm 'er. De stagiaire mag in de loop van het jaar zelfstandig met de kinderen gaan spelen. Zij zal dan ook op meer verantwoorde wijze pedagogische sturing kunnen geven aan het spel.

### ● Leerjaar 3

In leerjaar 3 vindt bij deze opleiding de proeve van bekwaamheid plaats. Tijdens de proeve van bekwaamheid wordt de stagiaire getoetst op het zelfstandig uitvoeren van verschillende taken zodat de student in dit jaar zijn / haar diploma kan halen en daarna als pedagogisch medewerker op de groep kan staan. In leerjaar 3 worden de overdrachten dus verder uitgebreid en uiteindelijk zelfstandig gedaan. In leerjaar 3 is de stagiaire nog steeds boventallig en niet als volwaardig pedagogisch medewerker aan het werk. Zij mag in de loop van het jaar zelfstandig alle taken van een PM'er uitvoeren (ze staat wel boventallig).

Voor de stagiaires die niveau 4 doen zijn er coördinerende taken die toebedeeld kunnen worden. Denk hierbij aan 'baas van de dag'. Bij 'baas van de dag', kan de stagiaire oefenen met coördinerende taken door middel van het aansturen van haar collega's en de dag in goede banen te leiden.

De stagiaire is niet eindverantwoordelijk voor de groep dit is de begeleider van de stagiaire (het blijft een leersituatie).

## **2. MBO 2 Helpende Zorg en Welzijn**

### ● Leerjaar 1

In het eerste leerjaar begint de stagiaire met het ondersteunen bij huishoudelijke taken. Voorbeelden van deze taken zijn; het snijden van het fruit / worstje, afwassen, houdbaarheid stickers plakken op de opengemaakte voedingswaren en het bieden van ondersteuning van de pedagogisch medewerkers bij het schoonmaken van de groepsruimte en het speelgoed. De stagiaire heeft contact met de kinderen en kan onder begeleiding van een pedagogisch medewerker activiteiten samen met een kind of een klein groepje doen. De stagiaire heeft beperkt contact met de ouder/ verzorger. Dit beperkte contact houdt in dat de stagiaire zichzelf onder begeleiding van een pedagogisch medewerker voorstelt en de ouders groet (goedemiddag en fijne avond) De stagiaire doet geen inhoudelijke overdrachten.

### ● Leerjaar 2

Tijdens het tweede leerjaar en bij deze opleiding ook het laatste leerjaar gaat de student steeds meer oefenen met het zelf uitvoeren van de huishoudelijke taken in plaats van het ondersteunen bij de huishoudelijke taken. Zodat zij aan het einde van leerjaar twee alle huishoudelijke taken zelfstandig uit kan voeren. De stagiaire heeft contact met de kinderen en kan onder begeleiding van een pedagogisch medewerker activiteiten samen met een kind of een klein groepje doen. De stagiaire heeft beperkt contact met de ouder/ verzorger. Dit beperkte contact houdt in dat de stagiaire zichzelf onder

begeleiding van een pedagogisch medewerker voorstelt en de ouders groet (goedemiddag en fijne avond) De stagiaire doet geen inhoudelijke overdrachten.

### 3. VMBO l.w.t. Zorg & Welzijn

Bij deze opleiding wordt het stage lopen gezien als een kennismaking met de praktijk en het oriënteren op de vervolgopleiding als het VMBO-diploma behaald is. De taken die de stagiaire heeft zijn dan ook beperkt op het meekijken en oriënteren onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers. Het ondersteunen bij huishoudelijke taken horen daar ook bij. De stagiaire heeft beperkt contact met de ouder/ verzorger. Dit beperkte contact houdt in dat de stagiaire zichzelf onder begeleiding van een pedagogisch medewerker voorstelt en de ouders groet (goedemiddag en fijne avond) De stagiaire doet geen inhoudelijke overdrachten en voert geen pedagogische handelingen uit zoals het begeleiden van de kinderen tijdens hun spel. De stagiaire helpt de kinderen onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers met dagelijkse taken in de verzorging zoals handen wassen, haren kammen en veters strikken. De stagiaire maakt onder begeleiding van een pedagogisch medewerker boodschappenlijstjes en kan zelfstandig naar de winkel om boodschappen te doen.

Er worden er twee soorten stagiaires onderscheiden:

- BBL-stagiaires:** Een BBL stagiaire of derde leerweg student volgt een werken-en leren opleiding. Een Derde-Leerweg opleiding kent geen vaste uren zoals een BBL of BOL stage, hierdoor is het dus flexibel en zeer geschikt voor mensen met andere bezigheden (baan, gezin). Derde-leerweg opleidingen vallen net als andere MBO-opleidingen onder de Wet Educatie beroepsonderwijs en voldoet dus aan dezelfde strenge kwaliteitseisen. Bij deze vormen van opleidingen mag de stagiaire worden ingezet als een formatieve pedagogisch medewerker. Afhankelijk van de fase van haar opleiding, toetsuitslagen en beoordeling van de praktijkbegeleider, is deze inzetbaarheid van 0 tot 100%. De BBL-student heeft een arbeidscontract bij BSO Villa Verboven. BBL studenten of derde leerweg studenten van de BSO hebben een arbeidscontract van minimaal 12 uur. Indien een BBL-stagiaire of derde leerweg student formatief wordt ingezet zal er ten alle tijden een inzetbaarheid verslag worden opgesteld waarin is beschreven voor hoeveel procent de stagiaire formatief ingezet kan worden alsmede de reden van deze conclusie. Inzetbaarheid geschiedt volgens CAO zie onderstaande schema.

Bij BSO Villa Verboven houden wij ons aan onderstaand richtlijnen zoals vastgesteld in het cao-kinderopvang:

| Inzetbaarheid en salariering studenten mbo en HBO Opleidingsfase | Formatieve inzetbaarheid | Wijze vaststelling opleidingsfase | Wijze vaststelling formatieve inzetbaarheid |
|--|--------------------------|-----------------------------------|---|
|  |                          |                                   |   |

|  |                            |   |   |
|--|----------------------------|---|---|
| Fase 1:<br>overeenkomstig<br>eerste leerjaar<br>SPW-3/ SPW-4 | Oplopend van 0<br>naar 80% | * Conform de<br>leerjaren en<br>voortgang in geval<br>van een<br>normatieve<br>opleidingsduur van<br>3 jaar;<br>* In geval van een<br>andere<br>opleidingsduur<br>worden de fase en<br>ingangsdatum<br>ervan bepaald op<br>basis van<br>informatie van de<br>opleiding. | De werkgever stelt<br>de formatieve<br>inzetbaarheid in<br>fase 1 en fase 2<br>vast op basis van<br>informatie van de<br>opleidings- en<br>praktijkbegeleider<br>en legt deze<br>schriftelijk vast. |
| Fase 2:<br>overeenkomstig<br>tweede leerjaar<br>SPW-3/ SPW-4 |                            |   |   |
| Fase 3:<br>overeenkomstig<br>derde leerjaar<br>SPW-3/ SPW-4  | 80%                        |   |   |
| Fase 4:<br>Diploma SPW-3 of<br>Vierde jaar SPW-4             | 80/100%                    | Nvt   | Nvt   |

- BOL-stagiaires:** Naast BBL-studenten kunnen er tevens BOL-studenten stage lopen bij BSO Villa Verboven. Zij volgen een beroeps opleidende leerweg, waarbij zij stage lopen. Deze stagiaires staan boventallig ingezet, dit betekent dat zij niet de eindverantwoordelijke zijn voor de welzijn van de kinderen. Onder bepaalde omstandigheden kan besloten worden een BOL-student formatief in te zetten. Dit gebeurt alleen als de BOL-student capabel genoeg is om als volwaardige pedagogisch medewerker ingezet te worden. Mocht er worden besloten om een BOL-student als formatieve pedagogisch medewerker in te zetten dan wordt er ten alle tijden een inzetbaarheid verslag opgesteld. Daarnaast mag een BOL-stagiaire alleen worden ingezet onder de volgende voorwaarde:
  - o Een bol student mag alleen ingezet worden tijdens ziekte van een pedagogisch medewerkers of tijdens schoolvakanties van de student.
  - o De bol student mag nooit alleen op de groep staan behalve tijdens pauzes
  - o De bol student mag niet worden ingezet tijdens het eerste leerjaar
  - o De bol student kan alleen worden ingezet op de eigen stage locatie (KDV of BSO)

De begeleiding van de stagiaires wordt gedaan door de pedagogisch medewerker van de groep in samenwerking met de leidinggevende. De begeleiding van de stagiaire zal qua voortgang worden getoetst middels het door de opleiding aangeleverde protocol. Hierbij is de volgende werkwijze doorgaans de gevolgde methode; Maandelijks vindt er een POP-gesprek plaats tussen de pedagogisch medewerker en de stagiaire. In dit gesprek wordt over het functioneren van de stagiaires gesproken, waar de stagiaires nog in kan groeien, alsmede waar de stagiaire zelf nog in wil groeien. Daarnaast wordt besproken welke opdrachten de stagiaire nog dient te maken. Indien de stagiaire goed presteert dan kan ervoor worden gekozen om eens in de twee maanden een POP-gesprek te voeren. Periodiek (afhankelijk van de opleidingsinstelling) is er een gesprek tussen de pedagogisch medewerker die de stagiaire begeleidt en de stagebegeleider van school omtrent de ontwikkeling van de stagiaire. De pedagogisch medewerker kan ondersteuning bij de begeleiding van de stagiaire vragen aan de leidinggevende indien de gesprekken stroef verlopen of er bijvoorbeeld over disfunctioneren gesproken moet worden.

Er wordt momenteel geen gebruik gemaakt van vrijwilligers.

#### 4.3 PERSONEEL EN ONDERSTEUNING ANDERE VOLWASSENEN

##### 4.3.1 PEDAGOGISCH MEDEWERKERS

Alle pedagogisch medewerkers beschikken over een diploma conform kinderopvang of zijn stagiaires die formatief worden ingezet volgens de wet en regelgeving. De pedagogisch medewerkers zijn gekoppeld in het personenregister kinderopvang en worden daardoor continu gescreend.

---

#### 4.3.2 PEDAGOGISCH BELEIDSMEDEWERKER/ COACH

BSO Villa Verboven acht het van groot belang dat er sprake is van een goede pedagogische kwaliteit binnen de kinderopvang en werkt om deze reden met een pedagogisch coach, die verantwoordelijk is voor de begeleiding van de pedagogisch medewerkers en het schrijven van het pedagogisch beleidsplan.

Om de pedagogische kwaliteit bij BSO Villa Verboven te kunnen waarborgen, bezoekt de pedagogisch coach (bijna) maandelijks BSO Villa Verboven. De pedagogisch coach kijkt mee op verschillende fronten van de pedagogische kwaliteit. Zo wordt er aandacht besteedt aan het pedagogisch beleidsplan en het implementeren hiervan, het in kaart brengen en monitoren van het pedagogisch handelen door middel van (video)observaties en POP gesprekken, en het aanbieden van workshops die aansluiten op de inzichten uit de observaties. Daarnaast is er aandacht voor de zorg- en opvoedvragen die onder de pedagogisch medewerkers spelen binnen een intervisiebijeenkomst en wordt de kwaliteit van de leefomgeving en de mate van ontwikkelingsstimulering in kaart gebracht. De pedagogisch beleidsmedewerker is gediplomeerd conform CAO kinderopvang.

---

#### 4.3.3 LEIDINGGEVENDE

Bij Villa Verboven vervult de eigenaar de leidinggevende rol en is tevens de locatiemanager. Hij werkt samen met de assistent-leidinggevende.

De leidinggevende functie in het primair proces met een operationeel karakter. Onder operationeel karakter wordt in dit verband verstaan dat de locatiemanager zorgt voor het realiseren en aansturen van de uitvoering van de werkplannen en dagelijks leiding geeft aan de pedagogisch medewerkers. De leidinggevendes geven leiding aan de pedagogisch medewerkers en eventuele stagiaires, die zorg dragen voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van een groep kinderen bij BSO Villa Verboven.

Verder zijn ze verantwoordelijk voor de uitvoering en realisatie van het tactische en operationele beleid en sturen ze medewerkers aan. Ze geven leiding aan medewerkers door de kwaliteit en kwantiteit van de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden te controleren en coördineren en medewerkers te begeleiden, instrueren, coachen en motiveren, waar nodig.

Daarnaast zijn ze het eerste aanspreekpunt voor ouders door onder andere het mede voeren van intakegesprekken. Indien een ouder inhoudelijk vragen heeft over de opvang, klachten of contact wil met de oudercommissie, is de leidinggevende ook het aanspreekpunt.

De leidinggevende heeft een begeleidende taak ten aanzien van de assistent-leidinggevende. De assistent-leidinggevende heeft deze begeleidende taak ten aanzien van de pedagogisch medewerkers bij de uitvoering van hun dagelijkse werkzaamheden en houdt daartoe periodiek kinder- en/of werkbesprekingen. Daarnaast draaien zowel de leidinggevende als de assistent-leidinggevende regelmatig mee op de groep, waardoor zij de pedagogisch medewerkers, kinderen en ouders goed kennen. Hierbij kunnen zij nog beter coachen, begeleiden en aansturen.

Zowel de leidinggevende als de assistent-leidinggevende staan als beroepskracht op de groepen.

De uiteindelijke eindverantwoording ligt bij de leidinggevende/ locatiemanager.

#### 4.4 BEROEPSKRACHT-KINDRATIO

De beroepskracht-kindratio betreft de verhouding tussen het aantal PM'ers dat ten minste ingezet moet worden bij een bepaald aantal gelijktijdig aanwezige kinderen in een bepaalde leeftijdsgroep. Deze ratio is vastgelegd in de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen.

Voor het bepalen van de PKR maken wij altijd gebruik van de online rekentool (<https://1ratio.nl/bkr/#/>)

Aan de hand hiervan wordt een dienstrooster opgesteld, zodat er altijd voldoende pedagogisch medewerkers op de groep aanwezig zijn.

Bij een volledige bezetting ziet het beroepskracht-kindratio er als volgt uit bij BSO Villa Verboven:

| Groep                              | Aantal kinderen | Aantal pedagogisch medewerkers |
|------------------------------------|-----------------|--------------------------------|
| <b>Groep 1 (4-13 jaar) beneden</b> | 22              | 2                              |
| <b>Groep 2 (4-13 jaar) beneden</b> | 16              | 2                              |
| <b>Groep 3 (4-13 jaar) boven</b>   | 22              | 2                              |

#### 4.5 BELEID VEILIGHEID EN GEZONDHEID

Veiligheid en hygiëne is zeer belangrijk binnen de kinderopvang. Kinderen moeten veilig en hygiënisch hun tijd kunnen doorbrengen, zonder gevaar te lopen op ongelukken, ziektes of ander letsel ten gevolge van een onveilige en onhygiënische kinderopvangorganisatie. Om de veiligheid en gezondheid van de kinderen te waarborgen, wordt er gewerkt met een beleid, veiligheid en gezondheid, waarin richtlijnen zijn opgenomen hoe er zorg wordt gedragen voor een veilige en gezonde kinderopvang. Wij vinden het hierbij van belang dat kinderen zelf leren omgaan met kleine risico's en gedragsregels aanleren om kans op ongevallen te minimaliseren. Voor sommige risico's is het maken van gedragsregels met kinderen niet voldoende om het risico te minimaliseren, bij deze risico's zijn er werkafspraken met de pedagogisch medewerkers gemaakt en indien nodig aanpassingen in het pand gemaakt. Meer informatie over de werkwijze omtrent veiligheid en gezondheid kunt u vinden op de locatie.

##### 4.5.1 VIEROGENPRINCIPE

Ook op de BSO hechten wij veel waarde aan het vierogenprincipe. Het vierogenprincipe houdt in dat de medewerker, tijdens werkzaamheden, gehoord of gezien kan worden door een andere volwassene. U kunt bij een andere volwassene denken aan een collega- pedagogisch medewerker, stagiaire (18+) of leidinggevende. Door te werken met het vierogenprincipe wordt het risico op grensoverschrijdend gedrag geminimaliseerd.

Wij hechten zeer veel belang aan de veiligheid van de kinderen. Voor grensoverschrijdend gedrag is dan ook geen ruimte binnen onze organisatie. Om deze reden werken wij dagelijks met het vierogenprincipe. Zo lopen de pedagogisch medewerkers en de leidinggevende regelmatig onverwachts bij elkaar binnen.

##### 4.5.2 ACHTERWACHTREGELING

Indien er slechts één pedagogisch medewerker wordt ingezet in overeenstemming met het BKR, dient er ten alle tijden een achterwacht beschikbaar te zijn. Deze persoon moet bij calamiteiten binnen 15 minuten bij de kinderopvang kunnen zijn. Deze persoon is tijdens de opvangtijden waarbij een pedagogisch medewerker alleen staat, altijd telefonisch bereikbaar.

##### 4.5.3 SIERADEN EN KUNST NAGELS

Alle medewerkers van BSO Villa Verboven zijn zich ervan bewust dat het dragen van sieraden en kunstnagels risico's voor de kinderen met zich meebrengt. Mocht er sprake zijn van een onacceptabel risico, dan kan de leidinggevende ingrijpen en de sieraden laten verwijderen. Denk hierbij onder andere aan sieraden met scherpe punten.